

PM Rotel IV (Dnr KS 2021/201)

Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 21 maj 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som anförs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist anför följande.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat betänkandet *Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67)* till Stockholms stad för yttrande.

I utredningen föreslås bland annat att barn som har behov av förskola för deras språkutveckling ska erbjudas plats i förskola genom så kallad direktinskrivning. Vidare föreslås obligatorisk förskola från 5 års ålder. Utredningen lämnar även flera förslag för att öka antalet förskollärare och barnskötare. Bland annat föreslås karriärsteg för förskollärare och en enhetlig utbildning för barnskötare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret instämmer i flera av utredningens förslag. Kontoret ser positivt på att så många barn som möjligt ska gå i förskola, samt på förslaget om direktinskrivning men tar upp vissa utmaningar med det sistnämnda.

Utbildningsnämnden är positiv till inriktningen för betänkandet och instämmer i flera av förslagen. Majoritetspartierna anför att de har olika uppfattningar på riksnivå gällande förslaget om obligatorisk förskola från fem års ålder.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig som helhet positiv till förslagen som utifrån ett barnperspektiv ger fler barn en större möjlighet att utveckla sitt språk och därmed på sikt uppnå målen i grundskolan och erhålla gymnasiebehörighet.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslagen som förväntas leda till ökad likvärdighet, inkludering och säkra att fler barn kommer att uppnå målen i grundskolan och få gymnasiebehörighet och konstaterar samtidigt att reformen kommer att kräva ett stort resurstillskott till följd av nödvändiga nybyggen av förskolor.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positivt till att Skolverket får i uppdrag att ta fram allmänna råd för några av förslagen i utredningen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till de förslag som lämnas i syfte att öka inskrivningsgraden i förskolan, stärka arbetet med språkutveckling i svenska, tydliggöra barnskötarnas betydelse och karriärsteg för förskollärare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har inga synpunkter på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att förslagen som läggs fram i utredningen bedöms ha relativt liten påverkan på de kommunala förskolorna i den egna stadsdelen men förslagen kommer däremot att vara viktiga för stadsdelar i socioekonomiskt utsatta områden.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att förslagen som läggs fram i utredningen bedöms ha relativt liten påverkan på de kommunala förskolorna i den egna stadsdelen men kommer däremot att vara viktiga för stadsdelar i socioekonomiskt utsatta områden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ställer sig i huvudsak positivt till förslagen i betänkandet men anser att direktinskrivning ska omfatta alla barn vid tre års ålder, även asylsökande barn.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till de förslag som presenteras i utredningen.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv till de förslag som lyfts i utredningen då det bidrar till att fler barn får ta del av förskolan samt ökar möjligheterna för en bättre språkutveckling i svenska för alla barn. Som tillägg till förslagen så lyfts även behovet av allmän kompetensutveckling vad gäller alla barns språkutveckling.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är positiv till utredningens förslag.

Södermalms stadsdelsnämnd ser i stort positivt på utredningens förslag. Gällande förslaget om direktinskrivning för vissa barn som har behov av förskola för bättre språkutveckling önskar nämnden större tydlighet gällande ansvar och upptagningsområde.

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på flera av utredningens förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan.

Mina synpunkter

Vi vet att barn som går i förskola är bättre förberedda för grundskolan och kan ta till sig mer kunskap. Förskolan är oerhört viktig för barnens framtid och förutsättningar för såväl integration som vidare kunskap, och språket är en avgörande faktor. Att så många barn som möjligt går i förskola ökar möjligheterna att alla barn får lika möjligheter till utbildning. I Stockholm finns flera förskolor som redan arbetar fokuserat med språkutveckling och majoriteten har i årets budget lagt uppdrag om hur det arbetet ska utökas och utvecklas. Vi har dessutom lagt uppdrag om att öka inskrivningsgraden i förskolan, med fokus på utsatta områden, just med anledning av att vi vet vilken skillnad förskolan kan göra för integrationen. Jag är med anledning av detta mycket positiv till flera av förslagen i utredningen Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som anförs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 19 maj 2021

ISABEL SMEDBERG-PALMQVIST

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Den statliga utredningen *Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling* är mycket välkommen. De frågeställningar som utredningen adresserar är i hög grad aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad mellan stadsdelarna och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar i stadens ytterförorter. Lätt ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten.

I det här sammanhanget är det även viktigt att nämna att svårigheten att hitta en långsiktigt och stabilt boende i bostadsbristens Stockholm är en del av problematiken. Det är något som bara kan adresseras med en ambitiösare bostadspolitik med fokus på bostäder som även en undersköterska, en timanställd barnskötare eller en busschaufför har råd med.

En högre personaltäthet anser vi vara avgörande för att kvaliteten på förskolornas arbete med barns språkutveckling ska kunna höjas. Inte minst för att förskolans arbetsmiljö behöver förbättras för både barn och personal. Vi hör ofta från personalen i förskolan att de är mycket pressade vilket även utredningen belyser. Tid är en viktig faktor för att kunna utföra de nya krav som ställs på förskollärarna, vilket historiskt har varit en bristvara och inte tagits i beaktning när nya förväntningar införs. Många vittnar om att de inte hinner med sitt pedagogiska uppdrag och vi oroar oss därför hur denna belastning kommer att påverka personalen. Frågan om arbetsmiljö och personaltäthet är också centralt för att öka andelen förskollärare och utbildade barnskötare i förskolan. Att den enskilt största gruppen medarbetare i både kommunal och fristående verksamhet enligt Skolverkets statistik är de som saknar utbildning för barn anser vi måste bemötas med en ökad satsning för att fler barnskötare ska utbilda sig. Barnskötarens utbildningsgrad borde också vara något som följs upp.

I breda drag ställer vi oss positiva till utbildningsförvaltningens svar på de förslag som utredningen föreslår.

Vi ser dock att det är viktigt att ambitionerna inte stannar vid att fler barn ska gå i förskolan. Detta kräver att resurser finns för att möta de ökade krav som kommer att ställas genom denna utredning. Även om det delvis kommer att finansieras med ett statligt bidrag så kommer förskolans budget behöva stärkas upp. Tyvärr väljer det blågröna styret att skära ner

och den senaste budgeten täcker inte ens ökade lönekostnader och andra kostnader i förskolans verksamhet.

Vi vill lyfta fram några särskilt viktiga punkter i utredningen:

- **Ett ökat ansvar för kommunerna att arbeta uppsökande för ett ökat deltagande i förskolan.** Den här frågan är oerhört viktig och staden gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan. Vi anser att förslaget om direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas.
- **Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder.** Vi ställer oss positiva till det här förslaget då det ökar alla barns möjlighet till utbildning. Förskolan har likt skolan ett kompensatoriskt uppdrag och tidiga insatser för de barn som har ett särskilt behov av stöd eller för barn med sämre kunskaper i Svenska ger bättre förutsättningar för att lyckas i skolan.
- **Fler förskollärare och barnskötare i förskolan.** Vi delar utbildningsförvaltningens bild av att vid ett eventuellt införande av förste förskolelärare bör det inte begränsas till socialt utsatta områden utan bör gälla för alla förskolor. En stärkt kompetensutveckling och en bättre utbildning för barnskötare gällande barns språkutveckling ser vi också positivt på. Språket är nyckeln till inläring och det gäller alla barn oavsett bakgrund.
- **Avgiftsfri förskola för barn över 5 år.** Det är viktigt att ta bort de hinder som finns för att barn ska få gå i förskola och för att säkra likvärdigheten. När förskolan blir obligatorisk ska den följaktligen också vara avgiftsfri.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Torun Boucher och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha goda kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska. Pedagogernas språkliga kunskaper i svenska måste hålla måttet åtminstone på så sätt att eleven/barnet under ett tidigt skede i barndomen och skolgången lär sig rätt språkliga grunder för att utvecklas i sin senare skolgång. Inga undantag ska göras då en jämlik skola är vad som fordras enligt svensk skollag.

Vi vill även att extra insatser görs från stadsrevisionen, för att tillsätta resurser i fristående skolor, för att få en utvärdering i paritet med den som sker i den kommunala skolverksamheten. Uppföljningsarbetet om stadens pedagoger/förskolepersonal uppnår tillräckliga krav på kunskaper i det svenska språket måste bli tydligare och mer omfattande än vad som tidigare varit fallet. Den årliga tillsynen bör omfatta fler fristående förskolor i staden för att få en så klar bild som möjligt om vilka behov som finns för ökade insatser för att förbättra svenskakunskaperna i förskolan.

I ärendet beskrivs det att metoderna för stimulering av språkutveckling kan skilja sig mellan olika stadsdelar. Vi anser att det är problematiskt att betydande skillnader föreligger i hur verksamheter med samma inriktning bedrivs olika runt om i kommunen. Även om det föreligger lokala variationer av samma fenomen, anser vi att Stockholms stad bör ta ett helhetsgrepp i frågan för att garantera att alla verksamheter bedrivs med liknande måttstockar.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat betänkandet *Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67)* till Stockholms stad för yttrande. I utredningen föreslås bland annat att barn som har behov av förskola för deras språkutveckling ska erbjudas plats i förskola genom så kallad direktinskrivning. Vidare föreslås obligatorisk förskola från 5 års ålder. Utredningen lämnar även flera förslag för att öka antalet förskollärare och barnskötare. Bland annat föreslås karriärsteg för förskollärare och en enhetlig utbildning för barnskötare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att utredningen, som knyter an till kommunfullmäktiges mål *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige*, föreslår åtgärder som ökar möjligheterna för att alla barn ska få lika möjlighet till utbildning och som stärker förskolans kompensatoriska uppdrag.

Stadsledningskontoret instämmer i flera av utredningens förslag. Språket är en avgörande faktor i förskolan och viktig för barnens framtid och förutsättningar för såväl integration som vidare kunskap. Stadsledningskontoret kan konstatera att staden på flera sätt jobbar i den riktning som utredningen föreslår, bland annat gällande att nå vårdnadshavare till barn som inte går i förskola.

Stadsledningskontoret ser positivt på att så många barn som möjligt ska gå i förskola, då det ökar möjligheterna att alla barn får lika möjligheter till utbildning. Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag och barn har rätt till utbildning och lika möjligheter till språkutveckling.

Stadsledningskontoret anser att vissa delar av betänkandets förslag skulle leda till ökade kostnader som kommunerna bör få kompensation för. Stadsledningskontoret synpunkter på respektive förslag sammanfattas nedan.

Synpunkter gällande uppsökande verksamhet för ökat deltagande i förskolan

Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet
Stadsledningskontoret har inget att invända mot utredningens förslag om att kommunerna ska vara skyldiga att bedriva uppsökande verksamhet, genom att bland annat informera vårdnadshavare om barns rätt till förskola, för att öka deltagandet i förskolan. Stockholms

stad arbetar redan uppsökande i de stadsdelsnämndsområden med låg inskrivningsgrad och som är mindre socioekonomiskt gynnsamma. Ett nära samarbete med andra instanser, såsom exempelvis socialtjänst, barnavårdscentraler m.m. har varit framgångsfaktorer i stadens arbete.

Kommunen ska kartlägga deltagande i förskolan

Stadsledningskontoret kan konstatera att Stockholms stad redan arbetar i förslagets riktning genom uppsökande arbete. För att arbeta uppsökande har staden inventerat vilka barn i aktuellt stadsdelsnämndsområde och sedan arbetet uppsökande på olika sätt.

Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag om att kartlägga deltagande i förskolan är en förstärkning av redan pågående arbete. Vidare välkomnar stadsledningskontoret klargörandet gällande personuppgiftshantering kopplat till frågan.

Skolverket ska ta fram stödmaterial om uppsökande verksamhet och frånvarohantering

Stadsledningskontoret instämmer i utredningens förslag om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd om uppsökande verksamhet. Det är viktigt att detta underlag utformas så att det är relevant för stora kommuner med varierande förutsättningar inom kommunerna. Stadsledningskontoret välkomnar även förslaget att ge Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd om hur kontroll och uppföljning av barns frånvaro i förskolan kan hanteras.

Synpunkter gällande direktinskrivning i förskolan

Kommuner ska direktinskriva vissa barn

Stadens arbete med att öka inskrivningsgraden har de senaste åren fokuserats till stadsdelsområden med låg inskrivningsgrad och som är socioekonomiskt mindre gynnsamma. Det finns flera utmaningar med arbetet, bland annat då omflyttningen är stor i vissa områden och att många familjer och barn inte bor på angivna folkbokföringsadresser.

Stadsledningskontoret är i grunden positivt inställd till möjligheten till direktinskrivning av barn men anser att förslagets konsekvenser behöver belysas mer noggrant. Stadsledningskontoret anser att det finns utmaningar med förslaget som det är konstruerat då den endast avses gälla vissa barn. De barn som enligt utredningen ska erbjudas direktinskrivning är de barn som inte är inskrivna i förskolan och tillhör någon av dessa kategorier:

- Nyanlända barn, dvs. barn som omfattas av utredningens förslag till definition av nyanlänt barn.
- Barn med annat modersmål än svenska som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska.
- Barn som av annan anledning har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska.

Utredningen föreslår även att barn som deltar i pedagogisk omsorg och som tillhör målgruppen ska direktinskrivas och att direktinskrivning därmed inte ska kunna ske i pedagogisk omsorg.

De kategorier av barn som föreslås erbjudas direktinskrivning kräver en god kännedom om barnens behov, vilket är svårt att ha i stora kommuner. Bedömningarna av barns behov av förskola kan ge upphov till bedömningar som inte är likvärdiga. Stadsledningskontoret vill understryka att endast direktinskriva vissa barn kommer att ta stora administrativa resurser i anspråk, då varje ärende kräver individuell prövning och bedömning.

Stadsledningskontoret anser vidare att det obligatorium som föreslås innebär stora utmaningar även på grund av omflyttningarna som sker inom vissa områden. Placering av barn i förskola hanteras i staden på stadsdelsnämnds nivå vilket innebär ett stort arbete för att följa upp att direktinskrivningen har hanterats likvärdigt. Risken med förslagen som lämnas i

utredningen är att direktinskrivningen kommer att hanteras olika, såväl inom staden som nationellt.

Kommunen ska planera för och informera om direktinskrivning samt direktinskriva barnet vid lämplig förskola

Stadsledningskontoret ser ett antal utmaningar med förslaget gällande direktinskrivning vid lämplig förskola. De parametrar för en lämplig förskola som beskrivs i utredningen innebär ofta att det är en populär förskola med barn i kö. Det finns därmed en risk att barn som står i kö till förskolor ställs mot barn som ska direktinskrivas till förskolor. Stadsledningskontoret anser därför att det är viktigt med ett tydligt regelverk hur situationer där barn som står i kö och barn som ska direktinskrivas ställs mot samma plats. En nationell reglering eller råd kring detta skulle kunna motverka olika hantering av kommunerna, vilket även skulle vara användbart inom Stockholms stad och mellan de olika stadsdelsnämndsområdena som ansvarar för inskrivningen.

Stadsledningskontoret anser att det i nuläget är svårt att bedöma vilka förskolor som är lämpliga för direktinskrivning. Exempelvis fristående förskolor, där en bedömning om vilka förskolor som är lämpliga för direktinskrivning skulle vara tidskrävande. En direktinskrivning som också omfattar fristående förskolor skulle därmed ha stor påverkan på stadens kontroll av kvaliteten i de fristående förskolorna. Direktinskrivning vid fristående förskolor försvåras även av att kommuner har olika bestämmelser för godkännande av fristående förskolor. I Stockholms stad ges godkännanden med ett bestämt antal platser, som fastställs efter prövning av den tilltänkta lokalen och andra förutsättningar. Förskolorna fyller som regel dessa platser. Med de riktlinjer för fristående förskolor som staden beslutat om finns därmed idag inget utrymme för direktinskrivning av barn i fristående förskolor.

Vidare anser stadsledningskontoret att det finns en risk med direktinskrivning då förskolor riskerar att stå med tomma platser, eftersom vårdnadshavarna inte aktivt behöver tacka ja till platsen. Detta riskerar att leda till en ökad kostnad för förskolorna och försvåra planering. Stadsledningskontoret anser med anledning av detta att vårdnadshavarna borde aktivt behöva tacka ja eller nej till den direktinskrivna platsen. Det är även ett sätt att säkerställa att vårdnadshavarna har mottagit erbjudandet, då omflyttningen är stor i vissa områden. Den stora omflyttningen kan även i denna fråga innebära utmaningar för verksamheterna. Det faktum att vårdnadshavarna kan önska att byta från den erbjudna förskolan till en förskola närmare hemmet, kan få negativa konsekvenser för kontinuiteten i verksamheten.

Synpunkter gällande obligatorisk förskola från 5 års ålder

Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder

Stadsledningskontoret ser positivt på att så många barn som möjligt ska gå i förskola, då det ökar möjligheterna att alla barn får lika möjligheter till utbildning. Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag och barn har rätt till utbildning och lika möjligheter till språkutveckling.

Stadsledningskontoret vill dock framföra att endast närvaro i förskolan inte är tillräckligt för barns utveckling, utan förskolan måste vara av god kvalitet. Det är därför viktigt att arbeta med de utmaningar som finns med personals kunskap i svenska och andraspråksutveckling i vissa stadsdelsområden och säkerställa att det finns personal på förskolorna med rätt kompetens att möta barnen i den obligatoriska förskolan.

Stadsledningskontoret vill även lyfta några av de utmaningar som finns med obligatorisk förskola, bland annat ökad administration och krav på uppföljning, som tidigare har nämnts i avsnittet gällande direktinskrivning, men som även gäller förslaget gällande obligatorisk förskola. Placering i obligatorisk förskola ska ske enligt önskemål eller närhetsprincipen, till skillnad från direktinskrivningens krav på en lämplig förskola. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att placering i den obligatoriska förskolan ska ske enligt önskemål, om sådant finns.

I betänkandet lyfts de ändringar i skollagen som föranleds av införandet av ett obligatoriskt förskoleår. Stadsledningskontoret anser att det är otydligt i förslaget hur

huvudman/rektor ska utföra skolpliktbevakningen och vilka rutiner som ska gälla vid hög frånvaro. Stadsledningskontoret kan även konstatera att det i utredningen föreslås att barn i den obligatoriska förskolan i vissa fall ska ha rätt till kostnadsfri skolskjuts på samma villkor som elever i grundskolan. Vidare föreslås att barn som åläggs skolplikt i den obligatoriska förskolan ska ha rätt till kostnadsfria måltider på samma villkor som elever i förskoleklassen och grundskolan. Även om den obligatoriska förskolan, beroende på hur huvudmannen lägger upp verksamheten, kan röra sig om bara tre timmar per dag, ligger detta i linje med att den obligatoriska förskolan ska vara avgiftsfri.

Stadsledningskontoret instämmer i förslagen om att kostnadsfri skolskjuts utifrån samma villkor som elever i grundskolan samt kostnadsfria måltider. Däremot saknar stadsledningskontoret förslag om huruvida femåringar ska omfattas av elevhälsa.

Ofinansierade merkostnader för kommunerna

Kostnaderna för förslaget att göra förskolan obligatorisk från fem års ålder motiverar enligt utredningen ingen extra statlig finansiering. Orsaken är att kommunerna redan idag är skyldiga att erbjuda alla barn som så önskar förskola. Förändringen innebär dock merkostnader och stadsledningskontoret anser att dessa merkostnader bör kompenseras av staten.

Stadens merkostnader beror dels på antalet barn som idag går i pedagogisk omsorg som istället ska gå i förskola då schablonen för pedagogisk omsorg är lägre än förskoleschablonen. Merkostnaderna beror dock till största del på antalet barn som idag varken går i pedagogisk omsorg eller förskola och som enligt utredningens förslag ska gå i förskola från 5 års ålder. Baserat på uppgifter om antalet barn från 2019 och beräknat på schabloner för 2021 skulle utredningens förslag innebära en merkostnad på knappt 90 mnkr på helåret, det vill säga från 2024 enligt utredningens förslag. Utredningen föreslår att obligatoriet om förskola införs från höstterminen 2023 vilket innebär en halvårseffekt på de ökade kostnaderna.

Stadsledningskontoret anser vidare att den föreslagna tiden för införandet av obligatorisk förskola och direktinskrivning är relativt knapp och kommer att innebära utmaningar för verksamheterna att hinna ställa om. Utredningens förslag kan innebära stora förändringar för enskilda enheter gällande såväl personal som lokaler.

Synpunkter på förslag för fler förskollärare och barnskötare

Inrätta karriärsteg för förskollärare vid vissa förskolor – finansiering med statsbidrag

Stadsledningskontoret anser att förslaget gällande införandet karriärsteg för förskollärare, genom inrättandet av tjänster som förste förskollärare, inte bör begränsas till förskolor i socioekonomiskt utsatta områden. Det är svåra gränsdragningar att göra och behoven av legitimerade förskollärare kan skilja sig åt inom olika områden. I Stockholms stad indikerar uppgifter på stadsdelsnämnds nivå att andelen förskollärare inte är relativt sett lägre i områden med särskilt svåra förutsättningar¹. Därmed anser stadsledningskontoret att statsbidraget gällande karriärsteg för förskollärare bör omfatta förskolor i samtliga områden.

Stadsledningskontoret instämmer i att en legitimerad förskollärare ska ha dokumenterat goda kunskaper när det gäller barns språkutveckling eller andraspråksutveckling för att kunna anställas som förste förskollärare. Detta skapar goda förutsättningar för arbetet med varje barns utveckling och lärande inom läroplansområdet språk och kommunikation. Mot bakgrund av detta är viktigt den förste förskollärarens arbetsuppgifter huvudsakligen ska bestå av undervisning och uppgifter som hör till undervisningen.

Stadsledningskontoret anser att även förskollärare i förskoleklass bör omfattas av statsbidraget för karriärsteg, eftersom även förskollärarna i förskoleklassen är likvärdigt behöriga att bedriva sin undervisning. Utformningen av förslaget innebär att förskollärare i förskoleklassen står utanför bidraget både för förskolan och för skolan.

Stadsledningskontoret anser att längre bidragsramar än ettåriga är att föredra då längre perspektiv ökar chanserna till att reformens målsättning uppnås.

¹ Uppgifterna lämnas på stadsdelsnämnds nivå, inte enhetsnivå

I betänkandet anges att statsbidraget bör fördelas av Skolverket på kommunnivå, på det sätt att de kommuner som uppfyller vissa kriterier ska tilldelas en bidragsram motsvarande ett visst antal förste förskollärartjänster. Kommunerna ska därefter i ett nästa steg fördela statsbidraget vidare till den eller de förskoleenheter inom kommunen som har särskilt svåra förutsättningar med hänsyn till barnens socioekonomiska bakgrund. Vidarefördelningen bör ske till förskoleenheter oberoende av huvudmannaskap, dvs. kommunen kan fördela medlen till såväl offentligt som enskilt bedrivna verksamheter. Stadsledningskontoret ser stora utmaningar att inom kommunen hantera statsbidraget för fristående förskolor. Förslaget innebär en otydlig ansvarsfördelning mellan Skolverket, kommuner och fristående förskolor. Förslaget innebär stort merarbete för kommunerna och idag saknas kapacitet att på ett kvalitativt och rättssäkert sätt genomföra det som föreslås. Stadsledningskontoret anser att uppgiftslämnarbördan i detta bidrag är stor och innefattar känsliga uppgifter. Kommuner saknar system motsvarande Skolverkets för att kontrollera uppgifter i rekvisition samt för att säkerställa hanteringen av personuppgifter i statsbidragshantering.

Inför en enhetlig för utbildning till barnskötare

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om att se över omfattning, innehåll och kvalitet i barnskötartutbildningarna gällande kompetens om barns språkutveckling och andraspråkutveckling. Detta gynnar barns möjligheter till en god språkutveckling. En enhetlig barnskötartutbildning gynnar även yrkesgruppen och möjliggör en ökad attraktivitet för yrket.

Skolverket ska ta fram allmänna råd om språkkunskaper

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om att Skolverket föreslås få i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper personal i förskolan bör ha. Stadens uppföljning visar att både nationella riktlinjer och stadsövergripande rutiner skulle utgöra ett stöd för förskolorna i arbetet med kompetensutvecklande insatser gällande personalens kompetens i det svenska språket. Detta gäller till exempel för att vid rekrytering bedöma personalens kunskaper i det svenska språket.

De centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen

Barnskötare är en viktig resurs i förskolan som idag inte omnämns i skollagen. Stadsledningskontoret ser därför positivt på förslaget att de centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen. Förslaget visar på vikten av den sammanvägda kompetensen i arbetslaget och underlättar för en mer enhetlig kompetenskartläggning.

Personalsammansättning bör uppmärksammas vid tillsyn

Stadsledningskontoret kan konstatera att personalsammansättningen redan idag görs vid tillsynen av fristående förskolor i Stockholms stad. Stadsledningskontoret har därför inget att invända mot att detta även uppmärksammas vid tillsynen av de kommunala förskolorna.

Synpunkter gällande förslag om kompetensutveckling

Mer tid och resurser för kompetensutveckling

Stockholms stads samlade uppföljning visar på ett behov av kompetensutveckling för att stödja barns flerspråkighet; arbetet med flerspråkighet är angeläget i alla stadsdelsnämndsområden.

Examensbeskrivning för förskollärare bör ändras

Stadsledningskontoret instämmer i utredningens förslag om att examensbeskrivningen för förskollärarexamen bör ändras så att det i examensmålen anges att studenten ska visa fördjupad kunskap även om barns andraspråkutveckling. Det är viktigt att alla lärosäten som har förskollärartutbildningar utbildar i flerspråkighet.

Läslýftet i förskolan ska förlängas

Stadsledningskontoret har inget att invända mot utredningens förslag om att förlänga Läslýftet. Stadens uppföljning visar på att riktade insatser för att stödja språkutveckling hos barn i socioekonomiskt utsatta områden behövs. De behövs i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i Stockholms stads förskolor.

Kompetensutveckling bör uppmärksammas vid tillsyn

Stadsledningskontoret kan konstatera att behovet och genomförandet av kompetensutveckling redan idag görs vid tillsynen av fristående förskolor i Stockholms stad. Stadsledningskontoret har därför inget att invända mot att detta även uppmärksammas vid tillsynen av de kommunala förskolorna.

Övriga synpunkter

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning att de förslag som läggs fram kommer att leda till att färre barn efterfrågar och deltar i pedagogisk omsorg. För vissa enskilda huvudmän inom pedagogisk omsorg kan det få stora konsekvenser och i förlängningen innebära att pedagogisk omsorg framförallt blir en verksamhet för mindre barn.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.
3. Därutöver anføres följande:

En kvalitativ förskola är en viktig nyckel för barns utveckling. Genom en trygg miljö, lek och lärande läggs grunden för barnens fortsatta utbildning. För utsatta barn är ofta tillgången till förskola en förutsättning för att kunna klara av grundskolan och gymnasiet. Utredningen har, precis som förvaltningen påpekar, många intressanta och bra förslag för att få fler barn att gå i förskola, med fokus på bättre språkutveckling. Vad gäller obligatorisk förskola från fem års ålders så har partierna i majoriteten olika uppfattningar på riksnivå.

Reservation anfördes av Martin Westmont (SD) och Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i huvudsak till förslagen i betänkandet. Förvaltningen ser dock flera utmaningar med förslaget om att erbjuda vissa barn direktinskrivning i förskolan.

Förvaltningen har även synpunkter på förslaget på utformning av statsbidraget för karriärsteg. Nedan redovisas, per avsnitt, de synpunkter, invändningar eller frågor som förvaltningen har utifrån förslagen i betänkandet.

Synpunkter gällande ökat deltagande i förskolan

7.4 Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet

Förvaltningen instämmer i att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd om uppsökande verksamhet. Förvaltningen vill lyfta att stödmaterial/allmänna råden behöver vara utformat så att det är relevant för stora kommuner med varierande förutsättningar inom kommunerna.

7.5 Kommunen ska kartlägga deltagande i förskolan

Förvaltningen instämmer i förslaget. Förvaltningen välkomnar också att utredningen klargör vad som gäller i fråga om hantering av personuppgifter och att det ytterst är respektive kommun i rollen som personuppgiftsansvarig som har att säkerställa att behandlingen sker på ett sätt som är förenligt med gällande regelverk. Vid flera berörda stadsdelsförvaltningar

inom Stockholms stad görs inventeringar av icke inskrivna barn med hjälp av uppgifter om folkbokföring. I ljuset av EU:s dataskyddsförordning och de integritetsfrågor som hänger samman med denna har det funnits en osäkerhet om hur personuppgifterna får behandlas.

7.6 Det bör tas fram ett stödmaterial om frånvarohantering

I Stockholms stad finns ett behov att identifiera barn som är inskrivna, men som deltar oregelbundet i förskola. Mot denna bakgrund instämmer förvaltningen i att regeringen bör överväga att ge Skolverket i uppdrag att ta fram ett stödmaterial eller allmänna råd om hur kontroll och uppföljning av barns frånvaro i förskolan kan hanteras.

8.5.1 Kommuner ska vara skyldiga till direktinskrivning

I Stockholms stad pågår ett arbete med att stärka barns språkutveckling i svenska språket och detta arbete koncentreras till stadsdelsområden med hög andel flerspråkiga barn. Erfarenhetsmässigt hänger en hög andel flerspråkiga barn ofta samman med socioekonomiskt utsatta områdens utmaningar. Dessa områden har en lägre inskrivningsgrad i förskolan än genomsnittet.

Förvaltningen kan konstatera att arbetet med att öka inskrivningsgraden i dag är förknippat med flera utmaningar. Omflyttningen är stor i vissa områden och i många fall bor inte familjer och barn på angivna folkbokföringsadresser. I ljuset av detta är direktinskrivning ett välkommet förslag. Förvaltningen anser dock att det obligatorium för kommunerna att erbjuda vissa barn plats i förskola innebär utmaningar och en stor ökad administration för kommunen, bland annat på grund av utmaningar med den stora omflyttningen i vissa områden. Förslagen som presenteras innebär stort ansvar för kommunerna och regelverket är öppet för att bedömningarna inte blir likvärdiga. Det finns en stor risk att direktinskrivning kommer att hanteras olika, inom staden och nationellt. Då placering i förskolan hanteras av stadsdelsförvaltningarna innebär det ett stort arbete för uppföljning av lika hantering av direktinskrivning. Förvaltningen vill lyfta att det behövs rutiner för uppföljning av direktinskrivning för att underlätta arbetet.

8.5.3 De barn som ska direktinskrivas

Förvaltningen anser att rätten till förskola på den individnivå som föreslås i utredningen kan innebära svåra bedömningar som inte blir likvärdiga. Det gäller kategori 2, barn med annat modersmål än svenska som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska och kategori 3, barn som av annan anledning har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska. Dessa kategorier kräver en god kännedom om barnens behov, vilket är svårt att ha i stora kommuner. Bedömningarna av barns behov av förskola kan ge upphov till bedömningar som inte är likvärdiga. Förvaltningen ser även att direktinskrivningen av vissa barn kan ta stora administrativa resurser, då varje ärende kräver individuell prövning och bedömning.

8.5.6 Direktinskrivning ska ske vid en lämplig förskola

Förvaltningen vill lyfta fram att direktinskrivning vid lämpliga förskolor kan innebära utmaningar. De parametrar för en lämplig förskola som beskrivs i utredningen innebär ofta att det är en populär förskola med barn i kö. Det finns därmed en risk att barn som står i kö till förskolor ställs mot barn som ska direktinskrivas till förskolor. Förvaltningen anser att det är viktigt med ett tydligt regelverk hur situationer där barn som står i kö och barn som ska direktinskrivas ställs mot samma plats. En nationell reglering eller råd kring detta skulle kunna motverka olika hantering av kommunerna.

Förvaltningen ser att det i nuläget är svårt att göra bedömningen av vilka förskolor som är lämpliga för direktinskrivning. Det gäller inte minst fristående förskolor, där tillsyn görs cirka vart femte år och det saknas system för att kontrollera personalens kompetens i det svenska språket. En bedömning av vilka förskolor som är lämpliga för direktinskrivning skulle därför vara tidskrävande. En direktinskrivning som också omfattar fristående förskolor skulle därmed ha stor påverkan på stadens kontroll av kvaliteten i de fristående förskolorna.

Direktinskrivning vid fristående förskolor försvåras även av att kommuner har olika bestämmelser för godkännande av fristående förskolor. I Stockholms stad ges godkännanden med ett bestämt antal platser, som fastställs efter prövning av den tilltänkta lokalen och andra förutsättningar. Förskolorna fyller som regel dessa platser. Med de riktlinjer för fristående förskolor som staden beslutat om finns därmed idag inget utrymme för direktinskrivning av barn i fristående förskolor

Att förskolorna där barn ska direktinskrivas ska ha lämplig personalsammansättning utifrån tillräcklig kompetens kan utgöra en utmaning. I Stockholms stad är det i dag en utmaning i

vissa stadsdelsnämndområden att ha personal med goda kunskaper i både svenska och andraspråksutveckling i tillräcklig omfattning för att nå upp till läroplanens krav gällande god kvalitet i undervisningen.

Förvaltningen ser även att en risk med direktinskrivning är att förskolor riskerar att stå med tomma platser, då vårdnadshavarna inte behöver aktivt tacka ja till platsen. Detta riskerar att leda till en ökad kostnad för förskolorna och försvåra planering. Förvaltningen anser därmed att det vore bättre för verksamheterna om vårdnadshavarna tackar ja till den direktinskrivna platsen. Det är även ett sätt att säkerställa att vårdnadshavarna har mottagit erbjudandet, då omflyttningen är stor i vissa områden.

Den stora omflyttningen kan även innebära utmaningar för verksamheterna. Det faktum att vårdnadshavarna kan önska att byta från den erbjudna förskolan till en förskola närmare hemmet, kan få negativa konsekvenser för kontinuiteten i verksamheten.

9.3 Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder

Förvaltningen är instämmer i förslaget om obligatorisk förskola från 5 års ålder då det ökar möjligheterna att alla barn får lika möjligheter till utbildning. Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag och barn har rätt till utbildning och lika möjligheter till språkutveckling, vilket blir tydligare med en obligatorisk förskola. Förvaltningen vill lyfta att för att förskolan ska göra skillnad utifrån det kompensatoriska uppdraget behöver barnen ha tillgång till utbildad personal. Det är därför viktigt att arbeta med de utmaningar som finns med personals kunskap i svenska och andraspråks-utveckling i vissa stadsdelsområden och säkerställa att det finns personal på förskolorna med rätt kompetens att möta barnen i den obligatoriska förskolan. Närvaro i förskolan är inte tillräckligt för barns utveckling, utan förskolan måste hålla en god kvalitet.

Förvaltningen vill lyfta att de utmaningar med ökad administration och krav på uppföljning som nämnts för direktinskrivning även påverkar obligatorisk förskola från 5 års ålder.

Placering i obligatorisk förskola ska ske enligt önskemål eller närhetsprincipen, till skillnad från direktinskrivningens krav på en lämplig förskola. Förvaltningen anser att det är viktigt att placering i den obligatoriska förskolan ska ske enligt önskemål, om sådant finns.

Ofinansierade merkostnader för kommunerna

Kostnaderna för förslaget att göra förskolan obligatorisk från fem års ålder motiverar enligt utredningen ingen extra statlig finansiering. Orsaken är att kommunerna redan idag är skyldiga att erbjuda alla barn som så önskar förskola. Förändringen innebär dock merkostnader och förvaltningen anser att dessa merkostnader bör kompenseras av staten.

Eftersom Stockholms stads schablon för pedagogisk omsorg är 11 000 kronor lägre per barn än schablonen för förskolan, uppstår en merkostnad för staden på 11 000 x antal 5-åringar i pedagogisk omsorg då dessa barn istället skrivs in i förskolan. När förskolan blir obligatorisk kommer staden också att få merkostnader till följd av att barn som idag varken går i pedagogisk omsorg eller förskola kommer att skrivas in i förskolan, varvid en kostnad motsvarande förskoleschablonen kommer att uppstå.

Fler barn i förskola för bättre språkutveckling (SOU 2020:67)

2019 dec	2023*	2024*
A: Antal 5-åringar i befolkningen	11 556	10 667
B: Antal 5-åringar i pedagogisk omsorg	183	169
C: Antal 5-åringar i förskola	10 677	9 856
B+C: Summa i förskola eller pedagogisk omsorg	10 860	10 025
A-B-C: Antal ej inskrivna 5-åringar	696	642
Merkostnad 5-åringar i pedagogisk omsorg	1	2
Merkostnad ej inskrivna 5-åringar	43	86
Summa merkostnad för Stockholms stad	44	88

* Antal i befolkningen från befolkningsprognosen i ODS, antal i förskola och pedagogisk omsorg baserat på inskrivningsgrad 2019. Merkostnader beräknade på schabloner för 2021. För 2023 väntas en halvårseffekt uppstå.

För Stockholms stad bedöms förslaget om obligatorisk förskola från fem års ålder leda till merkostnader om 88 miljoner kronor årligen från och med 2024, baserat på stadens befolkningsprognos från 2020 och schabloner för fristående förskola och pedagogisk omsorg för 2021. År 2023 uppstår en halvårseffekt.

Synpunkter på förslag för fler förskollärare och barnskötare

10.8.3 Det ska införas karriärsteg för förskollärare vid vissa förskolor

Förvaltningen är instämmer i förslaget om införandet av förste förskollärare. Förvaltningen ser dock att det inte bör begränsas till enbart förskolor i socioekonomiskt utsatta områden. Det är svåra gränsdragningar att göra och behoven av legitimerade förskollärare kan skilja sig åt inom olika områden. I Stockholms stad indikerar uppgifter på stadsdelsnämnds nivå att andelen förskollärare inte är relativt sett lägre i områden med särskilt svåra förutsättningar¹. Därmed anser förvaltningen att karriärsteget för förskollärare bör omfatta förskolor i samtliga områden.

Förvaltningen instämmer i att en legitimerad förskollärare ska ha dokumenterat goda kunskaper när det gäller barns språkutveckling eller andraspråksutveckling för att kunna anställas som förste förskollärare. Detta skapar goda förutsättningar för arbetet med varje barns utveckling och lärande inom läroplansområdet språk och kommunikation. Mot bakgrund av detta är viktigt den förste förskollärarens arbetsuppgifter huvudsakligen ska bestå av undervisning och uppgifter som hör till undervisningen. Vidare har förvaltningen synpunkter på utformningen av statsbidraget, se nedan.

Förskollärare i förskoleklass bör inkluderas

Förvaltningen anser att även förskollärare i förskoleklass bör omfattas av statsbidraget för karriärsteg, eftersom även förskollärarna i förskoleklassen är likvärdigt behöriga att bedriva sin undervisning. Utformningen av förslaget innebär att förskollärare i förskoleklassen står utanför bidraget både för förskolan och för skolan.

Förordningen bör vara mer långsiktigt utformad

Förvaltningen invänder mot förslaget att utse vilka förskolor som är bidragsberättigade årligen och anser att klassificeringen som en bidragsberättigad förskola bör ha ett längre perspektiv än ettårigt. Regeringen har sedan tidigare lyft fram att långsiktiga förordnanden är en viktig del för att syftet med reformen ska uppnås².

Statsbidraget för förskolan bör ha egen förordning

Förvaltningen anser att statsbidraget för förskolan ska ha egen förordning och vara ett separat statsbidrag. Den förordning som föreslås är komplicerad och bidragsramen som Skolverket ska tillhandahålla förväntas bli än mer komplicerad än vad den redan är i dagsläget.

Invänder mot förslaget att hantera statsbidraget för fristående förskolor

Förvaltningen invänder mot förslaget att kommuner ska hantera statsbidraget för fristående förskolor. Förslaget innebär en otydlig ansvarsfördelning mellan Skolverket, kommuner och fristående förskolor. Förslaget innebär stort merarbete för kommunerna och idag saknas kapacitet att på ett kvalitativt och rättssäkert sätt genomföra det som föreslås. Förvaltningen anser att uppgiftslämnarbördan i detta bidrag är stor och innefattar känsliga uppgifter. Kommuner saknar system motsvarande Skolverkets för att kontrollera uppgifter i rekvisition samt för att säkerställa hanteringen av personuppgifter i statsbidragshantering.

10.8.5 Ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare

Stockholms stad tillstyrker förslaget om att se över omfattning, innehåll och kvalitet i barnskötäro utbildningarna gällande kompetens om barns språkutveckling och andraspråkutveckling. Detta gynnar barns möjligheter till en god språkutveckling. En enhetlig barnskötäro utbildning gynnar även yrkesgruppen och möjliggör en ökad attraktivitet för yrket.

10.8.6 Allmänna råd om språkkunskaper bör tas fram

Stockholms stad instämmer i förslaget om att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper personal i förskolan bör ha. Förvaltningens uppföljning visar att både nationella riktlinjer och stadsövergripande rutiner skulle utgöra ett stöd för förskolorna i arbetet med kompetensutvecklande insatser gällande personalens kompetens i det svenska språket. Detta gäller till exempel för att vid rekrytering bedöma personalens kunskaper i det svenska språket.

10.8.7 De centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen

Förvaltningen instämmer i detta förslag. Förslaget visar på vikten av den sammanvägda kompetensen i arbetslaget och underlättar för en mer enhetlig kompetenskartläggning.

10.8.8 Personalsammansättning bör uppmärksammas vid tillsyn

Förvaltningen är instämmer i förslaget. Detta är något som görs redan idag i tillsynen av fristående förskolor i Stockholms stad.

Kartläggning och förslag om kompetensutveckling

11.5.1 Förskollärare behöver bättre kompetens om barns andraspråksutveckling

Förvaltningen instämmer i bedömningen att examensbeskrivningen för förskolläroexamen bör ändras så att det i examensmålen anges att studenten ska visa fördjupad kunskap även om

barns andraspråksutveckling. Det är viktigt att alla lärosäten som har förskolläraryr utbildningar utbildar i flerspråkighet. Förvaltningens uppföljning visar att på ett behov av kompetensutveckling för att stödja barns flerspråkighet; arbetet med flerspråkighet är angeläget i alla stadsdelsnämndsområden.

11.5.2 Läslyftet i förskolan ska förlängas

Förvaltningen välkomnar en fortsättning av läslyftet. Förvaltningens uppföljning visar på att riktade insatser för att stödja språk-utveckling hos barn i socioekonomiskt utsatta områden behövs. De behövs i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i Stockholms stads förskolor.

11.5.3 Kompetensutveckling bör uppmärksammas vid tillsyn

Förvaltningen instämmer i förslaget. Behovet och genomförandet av kompetensutveckling i fristående förskolor omfattas av tillsynen redan idag.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 april 2021 följande.

Nämnden lägger ärendet till handlingarna.

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ismo Pato (SD), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig som helhet positiv till förslagen som utifrån ett barnperspektiv kommer ge fler barn en större möjlighet att utveckla sitt språk och därmed på sikt uppnå målen i grundskolan och erhålla gymnasiebehörighet. Den uppsökande verksamheten kommer ställa krav på att samverka mellan förskola, socialtjänst och barnavårdscentraler förstärks då det är av vikt att tidigt identifiera rätt stöd för de barn som behöver det. Att informera om rätten till förskola och förskolans mål och syfte ger vårdnadshavarna förutsättningar att ta beslut utifrån barnens bästa och att se sig själv som en helhet i samhället. När stor vikt läggs på information och god uppsökande verksamhet minskar andelen barn som behöver direktinskrivas i förskolan. Förslaget om obligatorisk förskola från 5 års ålder ställer sig förvaltningen positiv till då förslaget kan bidra till mer likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. Att utredningen lyfter fram att den obligatoriska förskolan ska ha samma syfte, uppdrag och innehåll som den frivilliga förskolan och att det inte sker en förändring i läroplanen tycker förvaltningen är bra.

Förslaget kommer ställa krav på att kommunerna ser över organisation och administrativa resurser då det kommer leda till en annan kontroll och uppföljning kring att skollagen efterföljs.

Förslagen kopplade till personalens förutsättningar ställer sig förvaltningen positiv till då medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Att säkerställa att medarbetarna har rätt kompetens och att det finns tydliga roller och ansvar i organisationen är nyckeln för att möta utbildningens krav på förändring och anpassning till dagens samhälle. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om införandet av förste förskollärare men att det är viktigt att den förste förskollärarens arbetsuppgifter huvudsakligen ska bestå av undervisning och inte ha fokus på administration. Förvaltningen tycker också att satsningen inte enbart ska begränsas till enbart socioekonomiskt utsatta förskolor. Erfarenheter visar att flera socioekonomiskt utsatta stadsdelar i Stockholms stad har högre andel legitimerade förskollärare. Förvaltningen är mycket positiv till förslaget att

införa en enhetlig barnskötartutbildning för att uppnå en ökad likformighet i syfte att stärka barnskötarnas kompetens och tydliggörande av uppdrag. Förvaltningen upplever att det finns utbildningar som inte håller tillräckligt hög kvalitet och utbildningarnas omfattning och innehåll skiljer sig mycket åt. En nationell reglering och översyn är önskvärd. Att därtill innefatta barnskötare i skollagen med krav på utbildning kommer stärka barnskötarnas status och roll i undervisningen

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen, Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Tobias Karlsson (SD), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Uppsökande verksamhet

Stadsdelsförvaltningen har tillgång till uppgifter om vårdnadshavare till barn som har rätt till allmän förskola och som inte är inskrivna eller står i kö till förskola. Stadsdelsförvaltningen har också tillgång till uppgifter om vårdnadshavare till barn som är inskrivna i pedagogisk omsorg. Förvaltningen ser att en uppsökande verksamhet kommer innebära en del ökad administration och ta resurser i anspråk.

Förvaltningen ställer sig positiv till att Skolverket föreslås få i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd om uppsökande verksamhet. Råden bör grunda sig i metoder för uppsökande verksamhet, som visat sig ha effekt för en ökad inskrivning i förskolan.

Förvaltningen ser även att stödmaterial, för den uppsökande verksamheten, kan behöva tas fram för annan kommunal verksamhet med förebyggande uppdrag, och som inte innefattas av skollagen.

Uppföljning av barns frånvaro

Förvaltningen ser vidare positivt på att Skolverket tar fram stödmaterial eller allmänna råd om hur kontroll och uppföljning av barns frånvaro kan hanteras. Förskolan är idag inte obligatorisk, och det finns inte upparbetade rutiner för uppföljning av barns frånvaro inom förskolan.

Direktinskrivning

Förslaget om direktinskrivning i förskolan skulle innebära en ökad administration för kommunerna. I Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsområde finns idag 96 folkbokförda tre- och fyraåringar som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg (de barn som står i kö är inte medräknade i dessa siffror).

I förslaget om direktinskrivning anges att de barn som ska direktinskrivas är nyanlända barn, barn med annat modersmål än svenska, barn som av annan anledning har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling samt barn som deltar i pedagogisk omsorg och tillhör målgruppen. Vidare anges att kommunen bör möta och få kännedom om kategorin *barn som av annan anledning har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling* vid den uppsökande verksamheten.

Förvaltningen anser, att detta är något som bör förtydligas i ovan nämnda stödmaterial om uppsökande verksamhet. Att upptäcka barn som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling kan vara kopplad till funktion och kompetensen hos de som genomför den

uppsökande verksamheten. Förvaltningen ser också att det riskerar att bli en bedömningsfråga som skiljer sig mellan kommuner. Det bör därför förtydligas vilken form av funktion eller kompetens som ska genomföra den uppsökande verksamheten samt vad som avses med barn som av annan anledning har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling.

Även när det gäller barn som har annat modersmål än svenska ser förvaltningen svårigheter med att fånga upp och direktinskriva alla barn inom den kategorin. Kommunen har idag inte tillgång till uppgifter om folkbokförda barns modersmål.

När det gäller direktinskrivning till förskolan för barn som deltar i pedagogisk omsorg, ser förvaltningen ett behov av att väga in ett barnperspektiv innan beslut fattas kring det. Förslaget kan innebära att barn byter verksamhet och sammanhang när de är tre eller fyra år. I utredningens avsnitt om konsekvenser för barn (13.9) görs en sammantagen bedömning att förslaget till övervägande del har positiva konsekvenser för de barn som omfattas, eftersom förskolan har betydelse för barns utveckling och lärande. Förvaltningen anser att konsekvenser för barn och barnens bästa bör analyseras på en mer detaljerad nivå för de olika delarna av förslaget.

Förvaltningen ser även ett behov av förtydligande när det gäller vem som ansvarar för övergången mellan pedagogisk omsorg och förskola. Det kan till exempel finnas information om barn som behöver föras vidare till den verksamhet som tar emot.

Obligatorisk förskola från fem år

Även gällande förslaget om obligatorisk förskola från hösten det år barnet fyller fem år, ser förvaltningen ett behov av att väga in barnperspektivet. Av förslaget framgår att den obligatoriska delen ska genomföras i förskola och inte pedagogisk omsorg. Vad skulle det innebära för barn att flyttas från pedagogisk omsorg till förskola och komma in i ett nytt sammanhang, det sista året före förskoleklass? Förskolan behöver även få ökad kompetens om skolpliktsbevakning.

En obligatorisk förskola från fem år, innebär att kommunerna behöver vara förberedda för att ta emot ett antal femåringar varje hösttermin. Det handlar om barn som gått i pedagogisk omsorg och om barn som inte haft någon placering alls. I Enskede-Årsta-Vantör finns idag 43 barn som fyller fem år under 2021 och som inte är inskriven i förskola eller pedagogisk omsorg. Barn som går i pedagogisk omsorg skulle alltså tillkomma. Eftersom den obligatoriska förskolan föreslås innehålla en hösttermin och en vårtermin ser förvaltningen att det kan komma att innebära förändringar för förskolan, som idag inte planerar sin verksamhet utifrån terminer.

Karriärsteg för förskollärare

I utredningens betänkande finns ett förslag om att införa ett statsbidrag som kommuner ska använda till löneökningar för förste förskollärare i socioekonomiskt svaga områden.

Förvaltningen anser att statsbidraget bör regleras på ett sådant sätt att det stämmer överens med förslaget syfte och är en löneökning under tidsperioden som förskolläraren, med uppdrag som förstelärare, är verksam inom en förskola som uppfyller statsbidragets kriterier.

Barnskötarutbildning

Förvaltningen ställer sig positiv till att det införs ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare samt att en översyn av barnskötarutbildningen genomförs.

Förvaltningen ställer sig även positiv till förslaget att skrivningar i skollagen förtydligas, så att det framgår att det i undervisningen vid förskolor, utöver förskollärare, får finnas barnskötare och annan personal med utbildning eller erfarenhet som innebär att barnens utveckling och lärande främjas. Att yrkesrollen barnskötare förtydligas genom att avse den som har genomgått utbildning i gymnasieskolan för arbete med barn eller annan motsvarande utbildning, ser förvaltningen också som positivt. Idag är anställningen som barnskötare inte alltid kopplad till motsvarande utbildning.

Barnkonsekvensanalys

I betänkandet finns ett avsnitt om konsekvenser för barn (13.9). Här görs en sammantagen bedömning att förslaget till övervägande del har positiva konsekvenser för de barn som

omfattas, eftersom förskolan har betydelse för barns utveckling och lärande och bidrar till bättre resultat i skolan.

Förvaltningen anser att konsekvenser för barn och barnets bästa bör analyseras på en mer detaljerad nivå för de olika delarna av förslaget. Särskilt bör det analyseras vad det innebär för barn att byta verksamhet från pedagogisk omsorg till förskola genom direktinskrivning och obligatorisk förskola.

Jämställdhetsanalys

I betänkandets avsnitt Konsekvenser för jämställdheten (13.10), poängteras att en betydande majoritet av de vårdnadshavare som stannar hemma med barn är kvinnor. Därför framhålls att förslaget om ökat deltagande i förskolan främst kommer påverka kvinnor. Kvinnor som är hemma med barn i ålder tre till femår, kommer kunna få tid till exempelvis studier eller förvärvsarbete, om barns deltagande i förskolan ökar. Därmed kan det bidra till kvinnors möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden och bidra till det jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet. Förslaget om karriärtjänster och tillhörande löneökningar skulle bidra till samma mål, då en stor majoritet av förskollärare är kvinnor (97 procent). Utredningens förslag syftar också till att höja barnskötaryrkets status. Då även barnskötare är ett starkt kvinnodominerat yrke skulle det innebära positiva konsekvenser för jämställdheten.

Förvaltningen instämmer i utredningens analys när det gäller konsekvenser för jämställdheten.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2021 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningen tjänsteutlåtande som svar på remissen av Fler barn i förskolan - för bättre språkutveckling i förskolan (SOU 2020:67).

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD), bilaga 1.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag om obligatorisk förskola för femåringar, insatser för att öka inskrivningsgraden och åtgärder som är tänkta att leda till en övergripande förbättrad språkstödande pedagogik i förskoleverksamheten. Förvaltningen tror att reformförslagen kommer att leda till ökad likvärdighet, inkludering och säkra att fler barn kommer att uppnå målen i grundskolan och få gymnasiebehörighet.

Förvaltningen konstaterar samtidigt att reformen med en obligatorisk förskola för de femåringar som idag inte är inskrivna i förskolan, och för de femåringar som idag är inskrivna i pedagogisk omsorg, kommer att kräva ett stort resurstillskott till följd av nödvändiga nybyggen av förskolor. Nyttillskott av förskolor kräver i sin tur personalrekrytering, något som kan bli svårt att lösa då prognoserna varnar för att det kommer att råda en stor brist på utbildade pedagoger under lång tid framöver. Detta är ju dessutom ett av de problem som utredningen pekar på. För Farstas del skulle utredningens förslag om en obligatorisk förskola ställa krav på cirka 70 ytterligare förskoleplatser till hösten 2023. Utöver det förutsätter utredningens förslag om årliga erbjudanden om allmän förskola till barn i åldrarna 3 till 4 år ett ytterligare tillskott av cirka 50 förskoleplatser under förutsättning att samtliga vårdnadshavare tackar ja. Ett sådant tillskott av platser, utspridda över hela stadsdelsområdet, är nästintill omöjligt att genomföra på så kort tid som två år. Det skulle krävas tillbyggnad av flera befintliga förskolor alternativt nybyggnation. Ett platstillskott kräver flera års planering och förhandlande om bland annat mark och finansiering med de olika instanser i staden som

är inblandade i beslut om förskoleutbyggnad. En stor flaskhals är brist på mark, så det går inte att välja en genväg med tillfälliga förskolepaviljonger. Förvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag om karriärstegar för förskollärare vid förskolor med särskilt svåra förutsättningar. Förvaltningen är även positivt inställd till föreslagna krav på innehåll i barnskötar- och förskolläraryt utbildning för att uppfylla målet med förbättrade språkkunskaper hos personal som arbetar i förskolan. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar och är positiv till betänkandets förslag som syftar till att öka inskrivningsgraden i förskolan, stärka arbetet med språkutveckling i svenska, tydliggöra och lyfta upp barnskötarnas betydelse och skapa karriärsteg för förskollärare. Förvaltningen instämmer att det är viktigt att tidigt nå de barn som behöver språkstöd och att reformen bidrar till det. Inskrivningsgraden i Hägersten-Älvsjö är hög. Det är dock viktigt i sammanhanget att lyfta vikten av administration och förberedelser, både avseende den föreslagna direktinskrivningen samt metoder för att identifiera de barn som inte går i förskola. Förslaget innebär också sannolikt ett ökat behov av antalet förskoleplatser. För att nå samsyn och likvärdighet i staden vill förvaltningen även lyfta vikten av stadsdelsgemensamma riktlinjer. Förvaltningen instämmer vidare i vikten av medarbetarnas kompetens i flerspråkighet, både för förskollärare och barnskötare. 5 Avslutningsvis vill förvaltningen betona att betänkandet ligger i linje med det arbete Hägersten-Älvsjö påbörjat och där syftet är att höja medarbetares kompetens i att möta flerspråkiga barn.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2021 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ersätтарыttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi), *bilaga 1*.

Mario Chahrestan m.fl. (S) och Özlem Körhan m.fl. (V) anslöt sig till Feministiskt Initiativs ersätтарыttrande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga synpunkter på denna remiss.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen anser att det finns behov av insatser för att öka deltagandet i förskolan, inte minst bland nyanlända barn och andra barn med behov av bättre språkutveckling i svenska. Det finns ett brett forskningsstöd för att förskolan har positiva effekter för barns utveckling och lärande, i synnerhet för flerspråkiga barn och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Barn som har gått i förskolan har bättre kognitiva och språkliga färdigheter och når högre kunskapsresultat i skolan än barn som inte har deltagit i förskolans verksamhet. De allra flesta barn i Sverige deltar i förskolan. Hösten 2019 fanns det emellertid cirka 22 000 folkbokförda barn i åldrarna 3–5 år som inte var inskrivna i förskolan. En del av dessa, omkring 6 200 barn, var i stället inskrivna i pedagogisk omsorg, men cirka 15 800 barn i åldersgruppen var inte inskrivna i vare sig förskola eller pedagogisk omsorg. Det motsvarar cirka 4 procent av alla barn i åldersgruppen Inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde är, enligt stadens siffror, 96 procent av barnen i åldern 2-5 år inskrivna i förskola. Då stadsdelsförvaltningen hösten 2020 genomförde en kartläggning på individnivå av de barn som inte går i förskola framkom det att 99 procent av barnen i åldern 2-5 år går i förskolan. Stadsdelsförvaltningen ställer sig i stort positiv till utredningens förslag för att öka andelen inskrivna barn i förskolan och insatserna för stärka barns språkutveckling i förskolan. Flera av utredningens förslag syftar till att öka deltagandet i förskolan. Ett ökat deltagande i förskolan kommer att få konsekvenser för de huvudmän som får fler barn i verksamheten, och för vissa huvudmän kan det innebära att fler förskollärare och barnskötare behöver rekryteras. Andel förskollärare och barngrupperna storlek kan också påverkas. Förvaltningen anser att det positivt att betona de utbildade barnskötarnas roll i förskolans verksamhet, bland annat genom förslagen att skriva in barnskötarna som en av förskolans yrkesgrupper i skollagen. Förvaltningen välkomnar också en enhetlig yrkesexamen för barnskötare. Inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde går de flesta barnen i förskola och förskolorna har utbildade förskollärare och barnskötare med god kompetens. Förvaltningen ser därför att förslagen som läggs fram i utredningen bedöms ha relativt liten påverkan på de kommunala förskolorna i stadsdelen. Förvaltningen anser också att den tidplan som föreslås för de olika förslagen ger möjligheter och tid att realisera förslagen.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

Norrmalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är positivt att kommunerna får i uppdrag att förstärka det uppsökande arbetet för att hålla sig informerade om vilka barn som inte deltar i förskola. Det ska dock vara huvudmannens uppdrag och bör inte belasta rektorer och förskolor.

Förvaltningen ser att det uppsökande arbetet behöver samordnas på övergripande nivå inom staden eftersom familjer kan flytta mellan olika stadsdelsområden. En stadsövergripande samordning är också av vikt för att bland annat koppla ihop det uppsökande arbetet med det familjecentrerade arbete som socialtjänsten driver och samarbetet med barnavårdscentraler i regionen. Förvaltningen ser positivt på utredningens förslag att Skolverket tar fram stödmaterial eller allmänna råd om den uppsökande verksamheten och uppföljningen av barnens frånvaro i förskolan.

Utredningen föreslår att nyanlända barn, barn med annat modersmål än svenska som har behov av att utveckla sitt språk och barn som av annan anledning har behov av förskola för att utveckla sitt språk som ska erbjudas direktinskrivning. Förvaltningen anser dock att det blir svårt att göra urvalet av barn som ska erbjudas direktinskrivning eftersom det är svårt för kommunerna att ha kunskap om barnens språkutveckling när det inte går i förskola. Ett alternativ skulle kunna vara ett erbjuda förskoleplats för alla barn som inte går i förskola från och med höstterminen de fyller tre år.

Förvaltningen ser att regelverket i Skollagen och stadens riktlinjer för intagning och plats i förskola behöver ses över för att det ska kunna gå att tillämpa direktinskrivning.

Utredningen föreslår att skolplikten inträder ett år tidigare och att förskolan ska vara ansvarig. Obligatoriet ska ske inom ramen för den allmänna förskolan, det vill säga 15 timmar per vecka. Förvaltningen ställer sig positiv till att en så stor andel barn som möjligt går i förskola. Det skulle innebära att fler barn tar del av utbildningen i förskolan. Det finns forskning som visar att förskolan kan kompensera för skillnader i barnens uppväxtvillkor och bidra till mer likvärdiga förutsättningar inför skolstarten.

En obligatorisk förskola med skolplikt som från höstterminen det år barnet fyller fem år är dock en förändring som förvaltningen anser kräver vidare utredning och eventuellt implementering i mindre omfattning. Förvaltningen ser att obligatorisk förskola kan komma att innebära ökade kostnader för vissa kommuner eftersom fler barn deltar i verksamheten.

Idag finns inte yrkestiteln barnskötare med i Skollagens regleringar av vilken personal som får arbeta i förskolan som komplement till legitimerade förskollärare. Förvaltningen välkomnar förslaget att barnskötare förs in som befattning i Skollagen. Detta för att lyfta fram en central roll i förskolan och för att harmonisera med förskolans läroplan där befattningen finns med.

Det är även positivt att utredningen föreslår en mer enhetlig utbildning för barnskötare både inom barn- och fritidsprogrammet och den kommunala vuxenutbildningen. Idag finns det ingen enhetlighet kring hur många gymnasiepoäng och vilka kurser som ingår i vuxenutbildningen till barnskötare. Det innebär att det är svårt för en rektor att bedöma vad som är en relevant barnskötarexamen från ett utbildningsbevis från vuxenutbildningen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2021 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Elvir Kazinic m.fl. (S), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Uppsökande verksamhet

Förvaltningen vill lägga till att det behöver förtydligas att alla verksamheter som har kontakt med målgruppen har ett ansvar att informera vårdnadshavare om förskola till exempel BVC och socialtjänst. Det uppsökande arbetet behöver initieras tidigt för att vårdnadshavare, när det är möjligt, ska ställa sitt barn i kö till önskad förskola och därmed göra ett aktivt val. Det uppsökande arbetet behöver även utformas utifrån lokala förutsättningar och antal barn som berörs. Förvaltningen anser även att barn som är asylsökande ska omfattas av den uppsökande verksamheten eftersom dessa barn har rätt till förskola. De nyanlända barn som är asylsökande och väntar på uppehållstillstånd kan annars gå miste om förskola.

Kartläggning

Förvaltningen ställer sig positiv till kartläggning av barn som vid tre år inte är placerade på förskola. För att kunna bedriva uppsökande och riktade insatser måste hinder för att få del av relevant data ses över.

Direktinskrivning

Utifrån gällande sekretesslagstiftning och GDPR är det problematiskt att kartlägga vilka barn som tillhör gruppen som ska direktinskrivas, i synnerhet gruppen barn som är i behov av förskola för sin språkliga utveckling. Förvaltningen föreslår därför att direktinskrivning på en förskola ska omfatta alla barn som inte har placering vid tre års ålder. Att erbjuda alla barn plats vid tre års ålder innebär att familjer inte behöver känna sig särbehandlade. Det innebär även att man kan fånga upp alla barn som av olika skäl, för sin utveckling är i behov av förskola. Förvaltningen anser även här att barn utan uppehållstillstånd (asylsökande) ska tillhöra gruppen som ska direktinskrivas. Förvaltningen vill betona vikten av att direktinskrivning sker på en lämplig förskola, det vill säga att förskolan har legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare samt att personalen har goda kunskaper i svenska och andraspråksutveckling.

Obligatorisk förskola från 5 år

Förvaltningen ställer sig positiv till obligatorisk förskola för alla barn. Det ger mandat att fånga upp och möjlighet att ge alla barn bra förutsättningar inför skolstarten. Förvaltningen vill även här betona vikten av att det obligatoriska förskoleåret fullgörs vid en lämplig förskola. Enligt förvaltningen bör rektor ha frihet att organisera verksamheten för femåringar utifrån förskolans förutsättningar. I betänkandet lyfts de ändringar i skollagen som föranleds av införandet av ett obligatoriskt förskoleår. Förvaltningen anser att det är otydligt i förslaget hur huvudman/rektor ska utföra skolpliktbevakningen och vilka rutiner som ska gälla vid hög frånvaro. Förvaltningen saknar även skrivning om huruvida femåringar ska omfattas av elevhälsa.

Karriärsteg för förskollärare

Förvaltningen ställer sig positiv till att införa karriärsteget förste förskollärare men anser att finansieringen behöver vara permanent då det är osäkert hur länge ett statsbidrag beviljas.

Utbildning

Förvaltningen anser att, utöver betänkandets förslag, för att få legitimation/examensbevis som förskollärare eller barnskötare bör det vara ett krav att ha ett tillräckligt bra språk på svenska.

Enhetlig utbildning för barnskötare

Förvaltningen välkomnar förslaget om en enhetlig barnskötarutbildning. En enhetlig utbildning kan även bidra till att tydliggöra rollerna hos förskolans olika professioner.

Kompetensutveckling

Förvaltningen vill betona att kompetensutveckling, utöver språkutveckling på svenska och andraspråksutveckling, även ska omfatta pedagoger som är i behov av grundläggande och fördjupad språkutbildning i svenska.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med utredningens grundläggande resonemang och vikten av deltagande i förskolan för barnets fortsatta utveckling och lärande i skolan. Inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet är högt i åldersgruppen 2 – 5 år, jämfört med andra stadsdelsområden samt staden i stort.

I likhet med utredningen anser förvaltningen att det är av vikt att insatser genomförs på nationell och kommunal nivå för att öka deltagandet i förskolan. Förvaltningen är positiv till de åtgärder som lyfts fram i utredningen, delar bilden av de ekonomiska konsekvenserna och tillstyrker de lösningar som föreslås. Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2021 följande.

- Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) Anne Laine m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi) som anslöt sig till det särskilda uttalandet från Salar Rashid m.fl. (S) och Anne Laine m.fl. (V), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I Skärholmens stadsdelsnämndsområde är det i februari 2021 1663 barn (2-5 år) inskrivna i förskolan, det utgör 88,5 % av de barn (2-5 år) som bor i stadsdelsnämndsområdet. Boende i stadsdelsnämndsområdet har en större socioekonomisk utsatthet än medelnivån för staden. Utredningen framhåller de positiva effekter som förskolan har på barnens utveckling och lärande framförallt för flerspråkiga barn och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Att öka andelen inskrivna barn i stadsdelsnämndsområdet är ett prioriterat arbete inom förvaltningen och förvaltningen ser positivt på de förslag som lyfts i utredningen för att öka deltagandet i

förskolan. Av utredningen framgår att kommunen ska genom kartläggning och informationsinsamling hålla sig informerad om vilka barn i kommunen som omfattas av rätten till direktinskrivning i förskolan för att få en bättre språkutveckling i svenska. För att möjliggöra den

kartläggningen krävs ett nära samarbete med bland annat Migrationsverket. Förvaltningen ser en utmaning i att hitta och kartlägga de barn som berörs av direktinskrivning.

Förvaltningen ser att denna kartläggning med fördel bör samordnas inom Stockholms stad, för att möjliggöra en likvärdig bedömning. Förvaltningen instämmer med att det finns stora

behov av att kompetensutveckla pedagoger i barns språkutveckling i svenska. Förvaltningen fortsätter satsningen med Läslyftet, den har bidragit till en ökad medvetenhet kring läsningen och läsmiljöns betydelse. Exempelvis används mer drama, bild och form för att väcka barnens

intresse. Idag krävs goda kunskaper hos pedagoger när det gäller barns språkutveckling och andraspråksutveckling i svenska, speciellt i ett stadsdelsnämndsområde med många flerspråkiga barn. En viktig förutsättning för språkarbetet är att pedagogerna äger kunskap i det

svensktalande språket. Inom förvaltningen finns brister i detta och under 2020 påbörjades därför en kurs i svenska språket för pedagoger. Förvaltningen arbetar även aktivt för att fördela den språkliga kompetensen på förskolorna. Ett enhetligt innehåll för barnskötarutbildningar och allmänna råd om vilka grundläggande krav som bör ställas på personal som arbetar i förskolan tror förvaltningen är viktiga delar i att öka såväl den språkliga kompetensen som kunskaper om barns språkutveckling. Som tillägg till detta föreslår förvaltningen att även kompetensutveckling av grundläggande kunskaper i språkutveckling för alla barn (typisk språkutveckling) stärks. Förvaltningen ser även samhällsekonomiska vinster med förslagen. På kort sikt kan ett ökat deltagande i förskolan bidra till integrering och ökad etablering på arbetsmarknaden för stadsdelsnämndens medborgare. På längre sikt kan det även bidra till det brottsförebyggande arbetet och ge en likvärdig utbildning för alla barn.

Jämställdhetsanalys

Utredningen beskriver att majoriteten av de vårdnadshavare som är hemma med barn är kvinnor. Förslagen om att öka barns deltagande i förskolan berör därmed kvinnor i stadsdelsnämndsområdet. För kvinnor som är hemma med barn i åldrarna 3–5 år kan ett barns ökade deltagande i förskolan frigöra tid för exempelvis studier eller arbete. Förslagen kan därmed påverka kvinnors möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och bidra till att nå målet om ekonomisk jämställdhet. Inom förvaltningen är majoriteten av förskollärarna kvinnor.

Förslaget om karriärtjänster för förskollärare medför därmed löneökningar för främst kvinnor och bidrar därmed till att nå målet om ekonomisk jämställdhet. Utredningen framhåller att förskolan har positiva effekter på barns lärande långt upp i åldrarna. Det är framförallt viktigt för pojkar, då de i genomsnitt har lägre skolresultat än flickor. Förslaget om ett ökat deltagande i förskolan bidrar till en mer likvärdig skolstart för flickor och pojkar vilket kan stärka förutsättningarna att nå målet om jämställd utbildning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 april 2021 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar lägga kontorsyttrandet till handlingarna.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ploen (Fi), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning är positiv till utredningens förslag. I Spånga-Tensta stadsdelsområde varierar inskrivningsgraden (2020-12-31) för barn två till fem år mellan 90, 3 till 97, 3 procent. Lägst är inskrivningsgraden i de stadsdelar där den socioekonomiska utsattheten är som störst. Utredningen framhåller de positiva effekter som förskolan har på barnens utveckling och lärande framförallt för flerspråkiga barn och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Att öka andelen inskrivna barn i stadsdelar med lägst inskrivningsgrad är ett prioriterat arbete inom förvaltningen och förvaltningen ser positivt på de förslag som lyfts i utredningen för att öka deltagandet i förskolan. Förvaltningen erfar att uppsökande verksamhet för ökat deltagande i förskolan är viktigt men komplext. Att informera vårdnadshavare om förskola behöver involvera alla verksamheter som har kontakt med målgruppen exempelvis barnavårdscentral och socialtjänst. Det finns en utmaning i att hitta och kartlägga de barn som berörs av direktinskrivning. Vidare ser förvaltningen en utmaning med att göra bedömningar utifrån de angivna kriterierna. Förvaltningen ser gärna att riktlinjer för kartläggningen tas fram för att möjliggöra likvärdig bedömning alternativt att samtliga barn omfattas av direktinskrivning från höstterminen det år de fyller tre år. Förvaltningen har uppmärksammat problematiken med oregelbunden närvaro för vissa barn som är inskrivna i förskolan och välkomnar utredningens förslag om nationella riktlinjer för hur deltagandet i förskolan följs upp. Gällande obligatorisk förskola för barn från fem års ålder är förvaltningen positiv. Utifrån språkperspektiv är det svårt att komma ikapp jämnåriga på ett år. Dock anser förvaltningen att ett år i förskolan inför skolstart främjar det enskilda barnet bidrar till ökad likvärdighet. Förvaltningen anser att ett enhetligt innehåll för barnskötartutbildningen skulle bidra till ökad kvalitet på utbildningen i förskolan. Vidare möjliggör förslaget om att inrätta karriärsteget förste förskollärare en möjlighet att erbjuda de barn som har störst behov av förskola den bästa undervisningen. Förvaltningen instämmer i att det finns stora behov av att kompetensutveckla pedagoger i barns språkutveckling i svenska och är positiva till utredningens förslag om att förskollärare i utbildningen ska erhålla fördjupad kunskap om barns andraspråksutveckling. För att arbeta utifrån läroplansuppdraget krävs goda kunskaper i det svenska språket hos både förskollärare och barnskötare. Förvaltningen anser att för att erhålla legitimation/examensbevis som förskollärare eller barnskötare bör dessa kunskaper ha erövrats. Förvaltningens förskolor deltar i skolverkets Läslyft vilket gett goda effekter genom att metodiken i undervisningen haft ett ökat fokus på att gynna språkutveckling. Förvaltningen stödjer därför en förlängning på insatsen Läslyftet. Förvaltningen anser att ökat deltagande i förskolan kan bidra till att nå flera av målen i agenda 2030 då effekterna av förslagen tros kunna påverka både social och ekonomisk hållbarhet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M), Anne-Lie Elfvén, (L), Magnus Palm (MP), Lars Rottum Krangnes (C) och Frida Bondesson (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser i stort positivt på utredningens förslag och utgångspunkten att barn som får gå i förskolan har större chans att klara sig bra i livet efter avslutad skolgång.

Södermalms stadsdelsförvaltning har en hög andel inskrivna barn i förskolan. Runt 96 procent av barnen i förskoleålder inom stadsdelsområdet är inskrivna på förskolan, vilket är en något högre andel än i staden och landet i stort. Det betyder att förslagen gällande större deltagande i förskolan påverkar förvaltningen i mindre grad än vissa andra stadsdelsnämnder och kommuner. I linje med utredningens förslag att kommuner ska kartlägga deltagandet i förskolan för att kunna bedriva uppsökande verksamhet, har dock förvaltningen för avsikt att ta fram uppgifter om vilka barn som inte är inskrivna i förskolan för att analysera anledningen till det för att se om det behövs riktade aktiviteter för att öka inskrivningsgraden.

Gällande förslaget om direktinskrivning för vissa barn som har behov av förskola för bättre språkutveckling anger utredningen att kommunen ska direktinskriva barnet vid en förskola inom kommunen som är lämplig för ändamålet, samt att förskolan ska vara belägen i rimlig närhet av barnets hem. Förvaltningen önskar större tydlighet gällande ansvar och upptagningsområde, och vad ”lämplig för ändamålet” samt ”rimlig närhet” innebär. Stockholms kommun består av 13 stadsdelsnämnder som ansvarar för förskolan. I övrigt ser förvaltningen att förslaget om direktinskrivning främst kommer att påverka de administrativa rutinerna för förvaltningens köhandläggare.

Utredningen föreslår obligatorisk förskola för alla barn från 5 års ålder. Förvaltningen är positiv till ökat deltagande i förskolan då forskningen visar att barn som deltagit i förskolans verksamhet tar sig genom grundskolan med bättre resultat än barn som inte deltagit i förskolans verksamhet. I utredningen anges att förskolans syfte, uppdrag och innehåll ska vara oförändrade. För förskolans medarbetare får den tidigare lagda skolplikten inte några större konsekvenser utan verksamheten bör kunna fortsätta på samma sätt som i dag.

Förvaltningen ser mycket positivt på förslagen gällande karriärsteg för förskollärare, enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare och förtydligande i skollagen så att det framgår att det i undervisningen vid förskolor, utöver förskollärare, får finnas barnskötare och annan personal med utbildning eller erfarenhet som innebär att barnens utveckling och lärande främjas.

Förvaltningen ser även positivt på förlängning av Läslyftet. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2021 följande.

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek (SD), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 mars 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Flera av utredningens förslag syftar till att öka deltagandet i förskolan, vilket förvaltningen generellt anser vara positivt. Utredningen påvisar även värdet av att vårdnadshavare har information och kunskap om förskolans innehåll och betydelse för barnens utveckling. Förslagen om allmänna råd gällande uppsökande verksamhet samt stödmaterial om frånvarohantering är viktiga för förskolans likvärdighet och kvalitet, vilket även utredningen lyfter.

Förvaltningen menar mot samma bakgrund att ett stödmaterial även behöver tas fram för hur kommunerna ska avgöra vilka barn som bedöms behöva förskoleplats för sin språkutveckling. Förslaget om obligatorisk förskola från fem år saknar helt åtgärdsförslag om hur lärarna ska ges likvärdiga och goda förutsättningar att genomföra undervisningsuppdraget, såväl för 5-åringarna som för övriga barn. Dessa förutsättningar anser förvaltningen är avgörande för att uppnå intentionerna med delvis obligatorisk förskola. Det krävs därför en översyn av förskolans förutsättningar som skolform. Lärarnas anställningsvillkor i förskolan bör också vara desamma som för lärare inom andra skolformer. Detta blir särskilt viktigt utifrån utredningens förslag om obligatorisk förskola från 5 års ålder och en reglering med 525 timmar under ett läsår. Om förslaget förverkligas bör även den garanterade undervisningstiden definieras inom förskolan och särskilt för 5-åringarna. Utredningen anser att förskolans nuvarande läroplan är ny och först behöver vara i bruk ett antal år innan den utvärderas och ett eventuellt anpassat innehåll för 5-åringarna övervägs. Förvaltningens bedömning är att ett sådant angreppssätt riskerar att skapa stora skillnader och minska likvärdigheten mellan hur förskolor tar sig an uppdraget om den obligatoriska delen för 5-åringarna. Utredningen framför också att den tidigare lagda skolplikten inte kommer att få några större konsekvenser utan att verksamheten bör kunna fortsätta på samma sätt idag. Förvaltningen ser istället en stor påverkan på verksamheten, eftersom lärarnas planeringstid och undervisning kommer att fokuseras på 5-åringarna. Därmed påverkas övriga förskolebarns rätt till en likvärdig och kvalitativ undervisning under dagen. Förvaltningen anser att utredningens förslag om förstelärare i förskolan bör införas generellt, och inte enbart riktat till förskolor i socioekonomiskt utsatta områden. Ett lönetillägg på 10 000 kr/mån bör även – för att säkerställa likvärdiga bedömningar, utöver särskild yrkesskicklighet – innefatta akademiska meriter motsvarande exempelvis masterexamen eller licentiatexamen. Förvaltningen menar att en riktad satsning och styrning gentemot socioekonomiskt utsatta områden i större utsträckning borde fokusera på att skapa förutsättningar för dessa förskolor att anställa en högre andel lärare. En styrning som anger att minst 2/3 av medarbetarna ska vara legitimerade lärare i förskolan skulle sannolikt ge en bredare och mer långsiktig kvalitetshöjning.

Utredningens förslag om att personalsammansättningen ska följas upp vid tillsyn är bra, men förvaltningen bedömer att andelen lärare också behöver öka för att säkerställa kvaliteten inom skolformen förskola. Lärarens uppdrag i förskolan bör utvecklas till att både ansvara för och genomföra undervisningen. Detta skulle medföra att personalsammansättningen måste ändras och andelen lärare i förskolan öka, vilket ger högre kompetens i personalgruppen och fler som har kunskap om barns språkutveckling. Behovet av enhetligt innehåll i barnskötarutbildningen är mycket stort och förvaltningen välkomnar därför utredningens förslag. Förslagen om att barnskötare ska kunna utbildas till specialistbarnskötare är lovvärt, men bör även omfatta lärarna i förskolan. Utbildningen till lärare i förskolan är en grundutbildning och kan inte inrymma alla ämnen eller fördjupningar inom dessa.

Att specialisera sig som lärare i förskolan är också ett karriärutvecklingssteg.

Utredningen föreslår att det i skollagen ska förtydligas att det i undervisningen vid förskolor, utöver lärare, får finnas barnskötare och annan personal med utbildning eller erfarenhet som innebär att barnens utveckling och lärande främjas. Förvaltningen anser att det är högst angeläget att byta namn på barnskötaryrket. Begreppet barnskötare är idag både otidsenligt och missvisande i relation till förskolans uppdrag. Att byta namn från barnskötare till barn-

eller förskolepedagog skulle sannolikt även bidra till att höja yrkets status. Förskolans förstärkta pedagogiska uppdrag kräver också annan personal som bidrar i utbildningsuppdraget och ansvarar för praktiska göromål som städ, disk, tvätt med mera. Avslutningsvis noterar förvaltningen att förskolans utmaningar gällande kompetensutveckling, och inom vilka rammar den måste bedrivas och organiseras, inte berörs i utredningen. Förskolans ramöppettider

innebär att gemensam kompetensutveckling behöver förläggas till kvällstid, efter genomförd arbetsdag och i konkurrens med personalmöten och deras givna innehåll.

Kompetensutveckling

under dagtid påverkar i sin tur utbildningen för både barn och kvarvarande personal, då vikarier oftast bidrar till en upplevd ökad arbetsbelastning för den ordinarie personalen. Även dessa utmaningar för kompetensutvecklingen behöver adresseras i en särskild översyn av förskolans förutsättningar som skolform.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Tina Kratz m.fl. (V) och Martin Westmont (SD) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz m.fl. (V) och Kadir Kasirga m.fl. (S) enligt följande.

Den statliga utredningen Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling är mycket välkommen. De frågeställningar som utredningen adresserar är i hög grad aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad i förskolan stadsdelarna emellan och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar som stadens ytterförorter. Ett ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten. I breda drag ställer vi oss positiva till förvaltningens svar på de förslag som utredningen föreslår. Vi skulle dock vilja lyfta några särskilt viktiga punkter i utredningen: • Ett ökat ansvar för kommunerna att arbete uppsökande för ett ökat deltagande i förskolan. Den här frågan är oerhört viktig och staden gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan. Vi anser att förslaget om att direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas. • Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder. Vi ställer oss positiva till det här förslaget då det ökar alla barns möjlighet till utbildning. Förskolan har likt skolan ett kompensatoriskt uppdrag och tidiga insatser för de barn som har ett särskilt behov av stöd eller för barn med sämre kunskaper i Svenska ger bättre förutsättningar för att lyckas i skolan. • Fler förskollärare och barnskötare i förskolan. Vi delar förvaltningens bild av att vid ett eventuellt införande av förste förskolelärare bör det inte begränsas till socialt utsatta områden utan bör gälla för alla förskolor. En stärkt kompetensutveckling och en bättre utbildning för barnskötare gällande barns språkutveckling ser vi också positivt på. Språket är nyckeln till inläring och det gäller alla barn oavsett bakgrund.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD) enligt följande.

Utredningen lämnar ett antal förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan. Vi anser att det är bra att man börjar ta dessa frågor på ett större allvar och att de åtgärder som föreslås är steg i rätt riktning. Förändringen innebär dock merkostnader för Stockholms stad och vi delar förvaltningens ståndpunkt om att dessa merkostnader bör kompenseras av staten. Sverigedemokraterna har under väldigt många år påpekat vikten av att goda kunskaper i det svenska språket är en grundförutsättning för en fungerande och givande skolgång. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är viktigt för att bli en del av det svenska samhället och sedermera känna en samhörighet till det.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Johan Heinonen (S) enligt följande.

Den statliga utredningen Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling är mycket välkommen. De frågeställningar som utredningen adresserar är i hög grad aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad i förskolan stadsdelarna emellan och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar som stadens ytterförorter. Ett ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten. I breda drag ställer vi oss positiva till förvaltningens svar på de förslag som utredningen föreslår. Vi skulle dock vilja lyfta några särskilt viktiga punkter i utredningen: Ett ökat ansvar för kommunerna att arbete uppsökande för ett ökat deltagande i förskolan. Den här frågan är oerhört viktig och staden gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan. Vi anser att förslaget om att direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas. Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder. Vi ställer oss positiva till det här förslaget då det ökar alla barns möjlighet till utbildning. Förskolan har likt skolan ett kompensatoriskt uppdrag och tidiga insatser för de barn som har ett särskilt behov av stöd eller för barn med sämre kunskaper i Svenska ger bättre förutsättningar för att lyckas i skolan. Fler förskollärare och barnskötare i förskolan. Vi delar förvaltningens bild av att vid ett eventuellt införande av förste förskolelärare bör det inte begränsas till socialt utsatta områden utan bör gälla för alla förskolor. En stärkt kompetensutveckling och en bättre utbildning för barnskötare gällande barns språkutveckling ser vi också positivt på. Språket är nyckeln till inlärning och det gäller alla barn oavsett bakgrund.

Särskilt uttalande gjordes av Ismo Pato (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss gällande bättre språkutveckling i svenska med avseende på förskolan. Utredningen syftar till att finna lösningar på problematiken att ett stort antal barn idag med utländsk bakgrund riskerar att inte lära sig svenska i tillräcklig omfattning för att på sikt kunna tillgodogöra sig de möjligheter som samhället erbjuder i form av utbildning och framtida etablering på arbetsmarknaden samt i övrigt delta konstruktivt i samhällsgemenskapen. Senare års omfattande invandring har medfört att vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och ofta med mycket särskiljande kulturell och språklig profil relativt majoritetsbefolkningen. Skollagen anger att barn med annat modersmål än svenska skall ha möjlighet att utveckla både det svenska språket och modersmålet vilket skapar problem då det inte finns tillräcklig mängd utbildad förskolepersonal för att möta upp mot kraven på så omfattande flerspråkighet, den absoluta majoriteten av personalen talar endast svenska. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha bra kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska och att huvudfokus läggs på barnens inlärning av just svenska.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Tobias Karlsson (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss gällande bättre språkutveckling i svenska med avseende på förskolan. Utredningen syftar till att finna lösningar på problematiken att ett stort antal barn idag med utländsk bakgrund riskerar att inte lära sig svenska i tillräcklig omfattning för att på sikt kunna tillgodogöra sig de möjligheter som samhället erbjuder i form av utbildning och framtida etablering på arbetsmarknaden samt i övrigt delta konstruktivt i samhällsgemenskapen. Senare års omfattande invandring har medfört att vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och ofta med mycket särskiljande kulturell och språklig profil relativt majoritetsbefolkningen. Skollagen anger att barn med annat modersmål än svenska skall ha möjlighet att utveckla både det svenska språket och modersmålet vilket skapar problem då det inte finns tillräcklig mängd utbildad förskolepersonal för att möta upp mot kraven på så omfattande flerspråkighet, den absoluta majoriteten av personalen talar endast svenska. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha bra kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska och att huvudfokus läggs på barnens inläring av just svenska.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Förskolan spelar en mycket viktig roll för att stimulera barns språkinläring och utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd. Bristande språkkunskaper redan i förskolan följer ofta med långt i skolåldern. Förslaget ställer höga krav på möjligheten att snabbt hitta framkomliga vägar att etablera fler förskoleplatser i stadsdelen. All forskning pekar på att barn som gått i förskola klarar sig bättre i grundskolan. Denna insikt borde vara ett incitament för att skapa de bästa förutsättningarna för förvaltningen att prioritera utbyggnaden av antalet förskoleplatser. Utdragsbestyrkande Utöver detta måste förskolan ges betydligt bättre förutsättningar generellt än vad de har idag. Den grönbå majoriteten har lagt sparbeting på förskolan i tre budgetar i rad. Antal barn per anställd och barngruppernas storlek har ökat i de flesta av stadsdelarna sedan 2018 som konsekvens. Förskolorna tvingas välja bort de mest kompetenta sökande i förmån till mindre erfarna pedagoger på grund av sparkraven. För att reformförslagets idé kring karriärstegar för förskollärare och nya krav på innehållet i barnskötar- och förskollärarytbildningen ska bli framgångsrikt måste personalen få tillräckliga resurser att arbeta med utifrån uppsatta mål. I vår budget förslår vi en betydligt högre grundschablon till förskolan och särskilda kompetenssatsningar för befintlig personal i svenska redan nu. Vi tycker också att frågan om barnens språkinläring i förskolan är så viktig att den behöver följas upp strukturerat och återrapporteras till nämnden. All forskning visar på att språket är nyckeln till en lyckad skolgång och en god grundbemanning och kontinuitet i förskoleverksamheten är ett fundament för att förskoleverksamheten ska lyckas med sitt pedagogiska uppdrag. Det räcker det inte med små riktade språksatsningar utan det kräver en politik där förskolan ges förutsättningar att se alla barn utifrån deras behov, särskilt de barn med som inte har svenska som modersmål. Det är detta regeringens reformförslag syftar till.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss gällande bättre språkutveckling i svenska med avseende på förskolan. Utredningen syftar till att finna lösningar på problematiken att ett stort antal barn idag med utländsk bakgrund riskerar att inte lära sig svenska i tillräcklig omfattning för att på sikt kunna tillgodogöra sig de möjligheter som samhället erbjuder i form av utbildning och framtida etablering på arbetsmarknaden samt i övrigt delta konstruktivt i samhällsgemenskapen. Senare års omfattande invandring har medfört att vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och ofta med mycket särskiljande kulturell och språklig profil relativt majoritetsbefolkningen. Skollagen anger att barn med annat modersmål än svenska skall ha möjlighet att utveckla både det svenska språket och modersmålet vilket skapar problem då det inte finns tillräcklig mängd utbildad förskolepersonal för att möta upp mot kraven på så omfattande flerspråkighet, den absoluta majoriteten av personalen talar endast svenska. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha bra kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska och att huvudfokus läggs på barnens inläring av just svenska.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Åkerlund (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss av stadsrevisionens projektrapport gällande språkutveckling i förskolan. Rapporten behandlar arbetet för att nå läroplanens mål och vi delar revisionskontorets yttrande om att det krävs ett samlat helhetsansvar kring kraven på språkutveckling och språkkunskaper för personalen i förskolan. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha goda 25 kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska. Uppföljningsarbetet om stadens pedagoger/förskolepersonal uppnår tillräckliga krav på kunskaper i det svenska språket måste bli tydligare och mer omfattande än vad som tidigare varit fallet. Den årliga tillsynen bör omfatta fler fristående förskolor i staden för att få en så klar bild som möjligt om vilka behov som finns för ökade insatser för att förbättra kunskaperna i svenska i förskolan. I ärendet beskrivs det att det metoderna för stimulering av språkutveckling kan skilja sig mellan olika stadsdelar. Vi anser att det är problematiskt att betydande skillnader föreligger i hur verksamheter med samma inriktning bedrivs olika runt om i kommunen. Även om det föreligger lokala variationer av samma fenomen, anser vi att Stockholms stad bör ta ett helhetsgrepp i frågan för att garantera att alla verksamheter bedrivs med liknande måttstockar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Ersätтарыttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi) enligt följande.

Vi ser positivt till förslaget om att fler barn ska få möjlighet att gå i förskola och dess betydelse för språkutveckling. Vi vet att det i Hässelby-Vällingby bor många barn som talar

fler språk än svenska. Ett stort problem har varit att den blågröna majoriteten under fler år i rad nu inte prioriterat uppräkningsen av förskolan. Samtidigt som resurserna till den öppna förskolan inte säkrast. Utan måste ansökas från centralt från staden. Vi välkomnar självklart att stadsdelen får stöd i sitt arbete med att öka andelen inskrivna barn i förskolan och många av åtgärderna som presenteras är bra. Särskilt positivt är det att förslaget innebär att förskolan skulle vara avgiftsfri för barn över 5 år. Vi menar att det är viktigt att ta bort de hinder som finns för att barn ska få gå i förskola och för att säkra likvärdigheten. Det vore önskvärt att hela förskolan var avgiftsfri men vi ser att detta blir ett första steg i rätt riktning. Utredningen pekar på dess goda effekter för integrationen och vi är eniga i den analysen. Vi ser dock att det är viktigt att ambitionerna är större än att stanna vid att fler barn ska gå i förskolan. Detta kräver också att resurser finns inom förskolan för att möta de ökade krav som kommer att ställas genom denna utredning. Även om man framhäver ett statligt bidrag för att täcka kostnaderna så kommer också förskolans budget behöva stärkas upp. Tyvärr väljer det blågröna styret att skära ner på budgeten till förskolan och de uppräkningsen som gjorts i de senaste budgeterna täcker inte ens ökade lönekostnader och ökade kostnader i verksamheterna. Från förskolan hör vi också ofta att personalen är mycket pressad, något som även utredningen belyser. Tid är en viktig faktor för att kunna utföra dessa nya krav på förskollärarna, något som historiskt inte har funnits eller tagits hänsyn till när nya förväntningar införts. Många vittnar om att de inte hinner med sitt pedagogiska uppdrag redan idag och vi oroar oss därför för hur detta ska hanteras med en ökad belastning på personalen. Det är viktigt att styret säkrar upp med resurser och personal inom förskolan för att möta de krav som ställs på undervisningen.

Mario Chahrestan m.fl. (S) och Özlem Körhan m.fl. (V) anslöt sig till Feministiskt Initiativs ersätтарыttrande.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Elvir Kazinic m.fl. (S) enligt följande.

Som vi socialdemokrater framfört i tidigare skrivelse är förskolans medverkan till barnens språkutveckling – och därmed förutsättningar att tillgodogöra sig den efterföljande skolgången – omöjlig att överskatta. Kommunens uppsökande verksamhet bör därför, enligt vår mening, ske senast inför det år barnet fyller tre år. Ett sätt att nå detta kunde vara att redan i hembesöksprogrammet för förstagångsföräldrar inkludera information om vad förskolan erbjuder barnen och föräldrarna. Då kan man betona förskolans betydelse för barnens språkutveckling inför deras skolstart.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S) enligt följande.

Den statliga utredningen Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling är mycket välkommen då de frågeställningar som utredningen adresserar är mycket aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad i förskolan stadsdelarna emellan och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar som stadens ytterförorter. Flera av utredningens förslag kan stärka stadens arbete med att stärka språkutvecklingen och ge alla barn en bra start på det livslånga lärandet. Ett ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten. Betänkandet lyfter fram det breda forskningsstödet för att förskolan har positiva effekter för barns utveckling och lärande. Det

uppsökande arbetet för ett ökat deltagande i förskolan är ett viktigt ansvar för stadsdelarna. Skarpnäcks stadsdel gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan som behöver fortsätta. Vi anser att förslaget om att direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas. I det här sammanhanget är det även viktigt att nämna att svårigheten att hitta en långsiktigt och stabilt boende i bostadsbristens Stockholm är en del av problematiken. Det är något som bara kan adresseras med en ambitiösare bostadspolitik med fokus på bostäder som även en undersköterska, en timanställd barnskötare eller en busschaufför har råd med. En högre personaltäthet anser vi vara avgörande för att kvaliteten på förskolornas arbete med barns språkutveckling ska kunna höjas. Inte minst för att förskolans arbetsmiljö behöver förbättras för både barn och personal. Något som vi anser vara en centralt för att öka andelen förskollärare och utbildade barnskötare i förskolan. Att den enskilt största gruppen medarbetare i både kommunal och fristående verksamhet enligt Skolverkets statistik är de som saknar utbildning för barn anser vi måste bemötas med en ökad satsning för att fler barnskötare ska utbilda sig. Barnskötarens utbildningsgrad borde också vara något som följs upp. Språket är nyckeln till inläring och det gäller alla barn oavsett bakgrund. Vi vill även lyfta vikten av att se språk och kommunikation som ett större begrepp än bara handla om det talade språket. Barn kommunicerar på en mängd sätt och med en mängd av språkliga verktyg – bildspråk, dans och rörelse, musik och genom kroppsspråket med mera. Alla dessa kommunikationsvägar kompletterar och stärker varandra.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Anne Laine m.fl. (V) enligt följande.

Vi ser positivt till förslaget om att fler barn ska få möjlighet att gå i förskola och dess betydelse för språkutveckling. Precis som förvaltningen lyfter så är Skärholmen ett område med större socioekonomisk utsatthet än den största delen av staden och många barn som bor här talar fler språk än svenska. Ett stort problem har varit att den blågröna majoriteten under fler år i rad nu inte prioriterat uppräkningsen av förskolan. Samtidigt som resurserna till den öppna förskolan inte säkrast. Utan måste ansökas från centralt från staden. Vi välkomnar självklart att stadsdelen får stöd i sitt arbete med att öka andelen inskrivna barn i förskolan och många av åtgärderna som presenteras är bra. Särskilt positivt är det att förslaget innebär att förskolan skulle vara avgiftsfri för barn över 5 år. Vi menar att det är viktigt att ta bort de hinder som finns för att barn ska få gå i förskola och för att säkra likvärdigheten. Det vore önskvärt att hela förskolan var avgiftsfri men vi ser att detta blir ett första steg i rätt riktning. Utredningen pekar på dess goda effekter för integrationen och vi är eniga i den analysen. Statistik har visat att det främst är barn i socioekonomiskt utsatta områden som mest behöver gå i förskola men som gör det i minst utsträckning, något som också syns här i Skärholmen. Vi ser dock att det är viktigt att ambitionerna är större än att stanna vid att fler barn ska gå i förskolan. Detta kräver också att resurser finns inom förskolan för att möta de ökade krav som kommer att ställas genom denna utredning. Även om man framhäver ett statligt bidrag för att täcka kostnaderna så kommer också förskolans budget behöva stärkas upp. Tyvärr väljer det blågröna styret att skära ner på budgeten till förskolan och de uppräknings som gjorts i de senaste budgetarna täcker inte ens ökade lönekostnader och ökade kostnader i verksamheterna. Från förskolan hör vi också ofta att personalen är mycket pressad, något som även utredningen belyser. Tid är en viktig faktor för att kunna utföra dessa nya krav på förskollärarna, något som historiskt inte har funnits eller tagits hänsyn till när nya förväntningar införts. Många vittnar om att de inte hinner med sitt pedagogiska uppdrag redan idag och vi oroar oss därför för hur detta ska hanteras med en ökad belastning på personalen.

Det är viktigt att styret säkrar upp med resurser och personal inom förskolan för att möta de krav som ställs på undervisningen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) enligt följande.

Vi är positiva till förslaget om att fler barn ska få möjlighet att gå i förskola och dess betydelse för språkutveckling. Precis som förvaltningen lyfter så är Spånga-Tensta ett område med större socioekonomisk utsatthet än den största delen av staden och många barn som bor här talar fler språk än svenska. Ett stort problem har varit att den blågröna majoriteten under fler år i rad nu inte prioriterat uppräkningsen av förskolan. Samtidigt som resurserna till den öppna förskolan inte säkrats, utan måste ansökas från centralt från staden. Vi välkomnar självklart att stadsdelen får stöd i sitt arbete med att öka andelen inskrivna barn i förskolan och många av åtgärderna som presenteras är bra. Särskilt positivt är det att förslaget innebär att förskolan skulle vara avgiftsfri för barn över 5 år. Vi menar att det är viktigt att ta bort de hinder som finns för att barn ska få gå i förskola och för att säkra likvärdigheten. Det vore önskvärt att hela förskolan var avgiftsfri men vi ser att detta blir ett första steg i rätt riktning. Utredningen pekar på dess goda effekter för integrationen och vi är eniga i den analysen. Statistik har visat att det främst är barn i socioekonomiskt utsatta områden som mest behöver gå i förskola men som gör det i minst utsträckning, något som också syns här i Spånga-Tensta. Vi ser dock att det är viktigt att ambitionerna är större än att stanna vid att fler barn ska gå i förskolan. Detta kräver också att resurser finns inom förskolan för att möta de ökade krav som kommer att ställas genom denna utredning. Även om man framhäver ett statligt bidrag för att täcka kostnaderna så kommer också förskolans budget behöva stärkas upp. Tyvärr väljer det blågröna styret att skära ner på budgeten till förskolan och de uppräkningsen som gjorts i de senaste budgetarna täcker inte ens ökade lönekostnader och ökade kostnader i verksamheterna. Från förskolan hör vi också ofta att personalen är mycket pressad, något som även utredningen belyser. Tid är en viktig faktor för att kunna utföra dessa nya krav på förskollärarna, något som historiskt inte har funnits eller tagits hänsyn till när nya förväntningar införts. Många vittnar om att de inte hinner med sitt pedagogiska uppdrag redan idag och vi oroar oss därför för hur detta ska hanteras med en ökad belastning på personalen. Det är viktigt att styret säkrar upp med resurser och personal inom förskolan för att möta de ökade kraven på personalen

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ploen (Fi) enligt följande.

Om jag haft förslags- och rösträtt hade jag ställt mig bakom Rashid Mohammed m.fl. (V) och Anna Jonazon m.fl. (S) särskilda uttalande.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Anne-Lie Elfvén (L), Magnus Palm (MP), Lars Rottem Krangnes (C) och Frida Bondesson (KD) enligt följande.

Partierna som bildar den grönbå majoriteten har olika uppfattningar i denna fråga. Vi är dock helt överens om att vi ska ha en bra förskola på Södermalm och det är det vi gemensamt arbetar för. Vi beslutar i enlighet med förvaltningens förslag men politiskt kommer vi återkomma hur vi ser på denna fråga när den hanteras i Kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Wallmark (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss gällande bättre språkutveckling i svenska med avseende på förskolan. Utredningen syftar till att finna lösningar på problematiken att ett stort antal barn idag med utländsk bakgrund riskerar att inte lära sig svenska i tillräcklig omfattning för att på sikt kunna tillgodogöra sig de möjligheter som samhället erbjuder i form av utbildning och framtida etablering på arbetsmarknaden samt i övrigt delta konstruktivt i samhällsgemenskapen. Senare års omfattande invandring har medfört att vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och ofta med mycket särskiljande kulturell och språklig profil relativt majoritetsbefolkningen. Skollagen anger att barn med annat modersmål än svenska skall ha möjlighet att utveckla både det svenska språket och modersmålet vilket skapar problem då det inte finns tillräcklig mängd utbildad förskolepersonal för att möta upp mot kraven på så omfattande flerspråkighet, den absoluta majoriteten av personalen talar endast svenska. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha bra kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska och att huvudfokus läggs på barnens inläring av just svenska.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss gällande bättre språkutveckling i svenska med avseende på förskolan. Utredningen syftar till att finna lösningar på problematiken att ett stort antal barn idag med utländsk bakgrund riskerar att inte lära sig svenska i tillräcklig omfattning för att på sikt kunna tillgodogöra sig de möjligheter som samhället erbjuder i form av utbildning och framtida etablering på arbetsmarknaden samt i övrigt delta konstruktivt i samhällsgemenskapen. Senare års omfattande invandring har medfört att vart fjärde barn i förskolan idag har utländsk bakgrund och ofta med mycket särskiljande kulturell och språklig profil relativt majoritetsbefolkningen. Skollagen anger att barn med annat modersmål än svenska skall ha möjlighet att utveckla både det svenska språket och modersmålet vilket skapar problem då det inte finns tillräcklig mängd utbildad förskolepersonal för att möta upp mot kraven på så omfattande flerspråkighet, den absoluta majoriteten av personalen talar endast svenska. Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha bra kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska och att huvudfokus läggs på barnens inläring av just svenska.